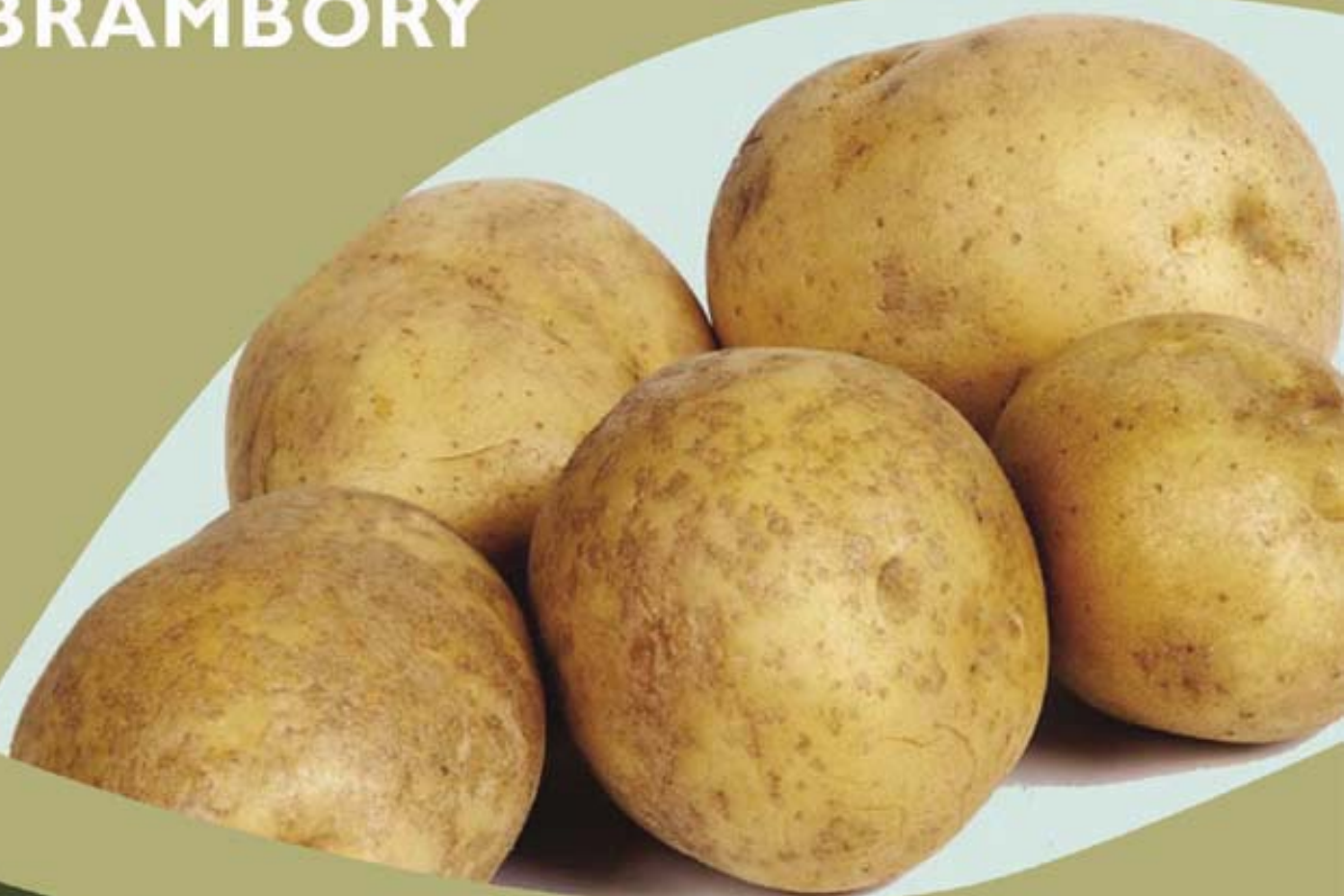

MINISTERSTVO ZEMĚDĚLSTVÍ

SITUAČNÍ A VÝHLEDOVÁ ZPRÁVA **BRAMBORY**

DUBEN
2010

MINISTERSTVO ZEMĚDĚLSTVÍ

ZDROJE INFORMACÍ, ZPRACOVATELÉ PODKLADŮ:

Agra Europe – Potato Markets
Český statistický úřad
Český škrobárenský svaz
Státní zemědělská a potravinářská inspekce
Generální ředitelství cel Praha
Ministerstvo financí ČR
Ministerstvo zemědělství
Ministerstvo zemědělství SR
Státní rostlinolékařská správa Praha
Státní zemědělský intervenční fond
Ústřední kontrolní a zkušební ústav zemědělský
Brno
Ústřední bramborářský svaz ČR Havlíčkův Brod
Výzkumný ústav bramborářský Havlíčkův Brod, s.r.o.
Ústav zemědělské ekonomiky a informací Praha

Odbor rostlinných komodit MZe

Odpovědný odborný redaktor:

Ing. Jan Žižka MZe

Ředitelka odboru:

Ing. Eva Divišová MZe

Autor zprávy touto cestou děkuje za spolupráci výše uvedeným organizacím a jejich odborným pracovníkům.

Od marketingového roku 2004/05 začíná v ČR marketingový rok jako v EU, tedy od 1. 7. daného roku a končí 30. 6. následujícího roku. Do roku 2003/04 začínal marketingový rok v ČR od 1. 9. a končil 31. 8. následujícího roku.

Údaje o dovozu a vývozu podle ČSÚ nemusí být úplné, protože se v oblasti intrakomunitárního obchodu ČR v rámci EU statisticky evidují zásilky o hmotnosti vyšší než 2 000 kg.

V zahraničním obchodu jsou v této publikaci za dovoz a vývoz považovány i dodávky zboží v rámci intrakomunitárního obchodu ČR se zeměmi EU.

Vydalo Ministerstvo zemědělství, Těšnov 17, 117 05 Praha I

internet: www.mze.cz, e-mail: info@mze.cz

ISBN 978-80-7084-894-4, ISSN 1211-7692, MK ČR E 11003

Tisk a distribuce TYPO – J. Jehlička, Třebichovice 9, 273 06 p. Libušín, e-mail: typo.jj@volny.cz

SITUAČNÍ
A VÝHLEDOVÁ
ZPRÁVA
BRAMBORY

DUBEN 2010

OBSAH

Úvod	3
Souhrn	3
Zásahy státu u komodity brambory	5
Kontrola kvality a zdravotního stavu konzumních brambor	8
Fytosanitární podmínky obchodu s bramborami	10
Pěstování a trh brambor v Evropě	13
Vývoj pěstování a trhu brambor v ČR	18
Brambory rané	24
Brambory konzumní ostatní	28
Brambory sadbové	34
Výrobky a polotovary z brambor	36
Škrob bramborový a brambory určené k výrobě bramborového škrobu	39
Přílohy	47

POUŽITÉ ZKRATKY:

AMI	Agrarmarkt Informations – Gesellschaft mbH Bonn
AZS	Aktivní zušlechťovací styk
CN	Kombinovaná nomenklatura (celní termín)
CPV	Cena průmyslových výrobců
CZV	Cena zemědělských výrobců
ČSÚ	Český statistický úřad
ČSS	Český škrobárenský svaz
DPH	Daň z přidané hodnoty
EHS	Evropské hospodářské společenství
EK	Evropská komise
ES	Evropské společenství
EUR	Euro, společná měnová jednotka většiny zemí EU
EU	Evropská unie
FAO	Organizace pro zemědělství a výživu
GŘ	Generální ředitelství cel Praha
HRDP	Horizontální plán rozvoje venkova
MF	Ministerstvo financí ČR
MZe	Ministerstvo zemědělství
MP	Ministerstvo půdohospodářstva SR
NAZV	Národní agentura pro zemědělský výzkum
NČS	Nové členské státy EU (od 1. 5. 2004)
NK	Nařízení Komise
NR	Nařízení Rady
NV	Nařízení vlády
NUTS – 3	Nomenklatura územních statistických jednotek
OOO	Obchodní odbytová cena
Sb.	Sbírka zákonů
SAPS	Jednotná platba na plochu, na 1 ha zemědělské půdy
SC	Spotřebitelská cena
SOT	Společná organizace trhu
SRS	Státní rostlinolékařská správa Praha
SVZ	Situační a výhledová zpráva
SZIF	Státní zemědělský intervenční fond
ŠÚ SR	Štatistický úrad SR
TIS SZIF	Tržní informační systém Státního zemědělského intervenčního fondu
ÚKZÚZ	Ústřední kontrolní a zkušební ústav zemědělský Brno
ÚBS ČR	Ústřední bramborářský svaz ČR Havlíčkův Brod
VÚB	Výzkumný ústav bramborářský Havlíčkův Brod, s.r.o.
ÚZEI	Ústav zemědělské ekonomiky a informací – nástupce Výzkumného ústavu zemědělské ekonomiky Praha
ZMP	Zentrale Markt und Preisberichtsstelle für Erzeugnisse der Land, Forst und Ernährungswirtschaft GmbH (Ústřední obchodní a cenové středisko pro zemědělství, lesnictví a výživu Berlín)

ÚVOD

Situační a výhledová zpráva BRAMBORY duben 2010 navazuje na zprávu vydanou v dubnu roku 2009. Zpráva je zpracována na základě údajů dostupných k 26. únoru 2010, pokud není uvedeno jinak. Jedná se o zprávu, která zpracovává především definitivní údaje ČSÚ a další informace z předchozího kalendářního roku 2009 a dále také výhled pro kalendářní rok 2010. V první části zprávy jsou uvedeny zásahy státu vztahující se ke komoditě brambory. Další část je zaměřena na sledování jakosti tržních brambor v České republice a pěstování brambor v Evropě. Hlavní část zprávy je věnována problematice pěstování a zpracování brambor v České republice a vývoji cen na tuzemském trhu. Její součástí je i problematika výroby bramborového škrobu v ČR a společná organizace trhu se škrobem v EU.

SOUHRN

V roce 2009 bylo v ČR podle údajů ČSÚ sklizeno celkem 36 722 ha brambor, z toho v zemědělském sektoru 28 734 ha a v rámci samozásobení domácností 7 988 ha. Celková produkce brambor dosáhla 928,8 tis. t. V zemědělském sektoru bylo sklizeno 752,5 tis. t a v sektoru domácností 176,3 tis. t brambor. Proti sklizni v roce 2008 se jednalo o meziroční pokles o 1,7 %, konkrétně o 16,5 tis. t. Celkovou nižší sklizeň brambor ovlivnilo především snížení osázených ploch brambor, proti minulému roku o 1 094 ha, tj. pokles o 2,9 %. Průměrný hektarový výnos v roce 2009 byl 25,29 t/ha, v roce 2008 to bylo 25,00 t/ha.

Do konce června 2009 bylo podle údajů ČSÚ sklizeno brambor raných 3 292 ha, z toho 1 654 ha v zemědělském sektoru a 1 638 ha činil dopočet za domácnosti. Plochy raných brambor v ČR meziročně klesly o 107 ha. Průměrný hektarový výnos dosáhl 17,34 t a celková produkce 57 075 t. Průměrná CZV za červen činila 6 500 Kč/t, ale SC dosáhla 14,88 Kč/kg.

Za marketingový rok 2009/10 bylo na základě kvalifikovaného odhadu sklizeno celkem 28 402 ha brambor konzumních ostatních včetně sadby, z toho v zemědělském sektoru 24 527 ha a dopočet plochy domácností činil 6 350 ha. Hektarový výnos dosáhl u brambor konzumních ostatních v průměru 25,35 t a celková produkce včetně sadby činila 720 096 tun.

Změny ve stravovacích zvyklostech obyvatelstva, rychlá občerstvení a moderní způsob života mají vliv na pokles celkové spotřeby brambor nejen v ČR, ale ve všech vyspělých evropských zemích. Podle statistických údajů, ale i propočtů nabídky a poptávky spotřeba brambor stále klesá a podle předběžných údajů dosáhla 62,1 kg brambor na obyvatele a rok.

V roce 2009 provedla Státní zemědělská a potravinářská inspekce kontrolu 769 vzorků konzumních brambor. Právním předpisům nevyhovělo celkem 147 vzorků, tj. 19,1 %.

Státní rostlinolékařská správa při průzkumu výskytu původce bakteriální kroužkovitosti bramboru (Cms) z tuzemské produkce brambor ze sklizně v roce 2009 z celkového počtu 2 782 vzorků sadbových brambor zjistila výskyt Cms v 7 testovaných vzorcích. Ze 767 vzorků odebraných z partií nesadbových brambor byl prokázán výskyt Cms u 2 vzorků.

Dovoz sadbových brambor na základě ohlášení podle zákona č. 219/2003 Sb. činil v roce 2009 5 167 t oproti 8 539 t v roce 2008. V roce 2009 bylo vyvezeno 6 032 t sadbových brambor oproti 4 404 t sadbových brambor vyvezených v roce 2008.

Do uznávacího řízení bylo přihlášeno 209 odrůd brambor. Na ploše větší než 100 ha se množilo pouze 8 odrůd. V roce 2009 došlo oproti roku 2008 ke snížení přihlášených množitelských ploch sadbových brambor, ale uznaná plocha brambor je vyšší než v roce 2008, což svědčí o dobrém zdravotním stavu sadby. Bylo neuznáno pouze 4,2 % porostů. V roce 2008 činily neuznané porosty 19,7 %.

V závěru roku 2009 byla schválena novela zákona 219/2003 Sb., o oběhu osiva a sadby a následně vstoupila v platnost i nová vyhláška č. 369/2009 Sb., o podrobnostech uvádění osiva a sadby do oběhu. Významnou změnou je specifikace kategorií rozmnožovacího materiálu a počtu generací.

V dubnu 2010 byl vydán Seznam doporučených odrůd konzumních brambor, který připravil ÚKZÚZ ve spolupráci s garantem samostatných zkoušek a odbornou komisí pro doporučování odrůd. Doporučeny jsou odrůdy pro raný a ostatní přímý konzum, pro loupání za syrova, vhodné pro dlouhodobé skladování, na výrobu lupínků, hranolků a pro mytí. Seznam je k dispozici mj. na www.ukzuz.cz.

Spotřeba syrových brambor ke kuchyňské přípravě klesá a je doplňována vysokou nabídkou polotovarů i hotových bramborových výrobků. Podle předběžných údajů tvoří brambory spotřebované na výrobky a polotovary již 43 % z celkové spotřeby brambor k lidské výživě.

Spotřebitelská cena hranolků bramborových mražených dosahuje v průměru posledních deseti roků 28,62 Kč/kg. V roce 2009 činila 30,56 Kč/kg. U druhého sledovaného výrobku bramborových knedlíků v prášku dosahuje za stejné období 48,54 Kč/kg. V roce 2009 dosáhla v průměru 49,37 Kč/kg.

Na výrobu bramborového škrobu bylo v roce 2009 zpracováno 136,6 tis. t brambor. Průměrný výnos brambor určených k výrobě škrobu činil 33,0 t/ha při 18,70 % škrobnatosti. Celkem bylo vyrobeno 29 618 tun bramborového škrobu, když tuzemským škrobárnám byla k dispozici národní výrobní kvóta ve výši 33 660 tun.

Dne 2. 3. 2010 povolila EK pěstování GMO bramboru odrůdy Amflora v EU pro průmyslové použití a také využití vedlejších produktů škrobu z těchto brambor jako krmivo.

V roce 2010 nepředpokládáme výrazné změny v celkových osázených plochách brambor.

ZÁSAHY STÁTU U KOMODITY BRAMBORY

Do zásahů státu u komodity brambory jsou zahrnuty:

- 1. Celní sazby**
- 2. Licenční režim**
- 3. Daňová opatření**
- 4. Dotační programy**
- 5. Program rozvoje venkova na období 2007 – 2013**
- 6. Státní zemědělský intervenční fond – SZIF**

1. Celní sazby

V rámci Evropské unie, jejímž členem je od 1. 5. 2004 i ČR, nejsou pro pohyb zboží stanovena žádná cla ani kvóty. V obchodním styku se zeměmi, které nejsou členy ES, platí celní předpisy ES. Celní sazebník pro rok 2009 byl vydán nařízením Komise (ES) č. 1031/2008 ze dne 19. září 2008, kterým se mění příloha I nařízení Rady (EHS) č. 2658/87 o celní a statistické nomenklatuře a společném celním sazebníku. Nařízením Komise (ES) č. 948/2009 ze dne 30. září 2009, kterým se mění příloha I nařízení Rady (EHS) č. 2658/87 o celní a statistické nomenklatuře a o společném celním sazebníku byl vydán celní sazebník pro rok 2010.

V příloze SVZ jsou uvedena vybraná cla, která mají vztah ke komoditám brambory, bramborovému škrobu a výrobkům ze škrobu.

2. Licenční režim týkající se dovozu a vývozu zboží

Podle nařízení Rady (ES) č. 1784/2003 o společné organizaci trhu s obilovinami a nařízení Komise č. 1291/2000, kterými se stanoví společná prováděcí pravidla k režimu dovozních a vývozních licencí, ve znění nařízení Komise č. 1713/2006 podléhá licenčnímu řízení při dovozu i vývozu bramborový škrob. Vydáváním licencí je v ČR pověřen SZIF.

3. Daňová opatření

Zákonem č. 235/2004 Sb., o dani z přidané hodnoty v platném znění, jsou upraveny daně z přidané hodnoty uplatňované na zboží, nemovitosti a služby.

Do skupiny zboží se sníženou 9 % sazbou DPH jsou mimo jiných zařazeny následující položky celního sazebníku, týkající se komodit brambory nebo škrob:

- 0701 brambory, čerstvé nebo chlazené
- 1108 škroby, inulin
- 1702 ostatní cukry
- 2000 přípravky ze zeleniny

4. Dotační programy

V rámci jednotlivých podpůrných programů (PP) týkajících se brambor byly stanoveny pro rok 2009 následující dotační tituly finančních podpor:

Program 3. Podpora ozdravování polních a speciálních plodin

Účel: Zvýšení kvality rostlinné produkce cestou náhrady chemického ošetření a prevence šíření hospodářsky závažných virových a bakteriálních chorob a chorob přenosných osivem.

Předmět dotace:

- 3.c) podpora na testování množitelského materiálu s využitím imunoenzymatických metod a metod PCR,
- 3.d) podpora tvorby rostlinných genotypů s vysokou rezistencí k biotickým i abiotickým faktorům a diferencovanou kvalitou obilovin včetně kukuřice, malých zrnin, olejnin, luskovin, brambor, píce, zelenin, chmele, révy vinné a ovocných dřevin,
- 3.e) podpora používání certifikované sadby odrůd brambor, které nejsou určeny k výrobě škrobu, na produkčních plochách u pěstitelů hospodařících v uzavřené sadbové oblasti vymezené zákonem č. 219/2003 Sb., o uvádění do oběhu osiva a sadby pěstovaných rostlin a o změně některých zákonů, ve znění pozdějších předpisů, jako prevence proti šíření karanténních bakterióz.

Forma dotace: dotace do hospodářského výsledku (dříve neinvestiční dotace).

Výše dotace:

- 3.c) do výše 60 % prokázaných přímých nákladů,
- 3.d) do výše 80 % prokázaných vyjmenovaných nákladů (viz část D Zásad),
- 3.e) do výše 1 500 Kč/t certifikované sadby stupně C 2, do výše 2 500 Kč/t certifikované sadby stupně C 1 a vyšší, použité na vlastní výsadbu produkčních (nikoliv množitelských) ploch v uzavřené sadbové oblasti.

Poznámka: Minimální množství použité certifikované sadby v uzavřené sadbové oblasti, vymezené zákonem č. 219/2003 Sb., je 1 tuna. Maximální množství použité sadby na 1 ha osázené plochy jsou 3 tuny.

Program 9. Poradenství a vzdělávání

Účel: organizační, ekonomické a odborné poradenství

9.A.b. Speciální poradenství pro rostlinou výrobu

Předmět dotace:

9.A.b.4) Podpora zajištění samostatných odrůdových zkoušek registrovaných odrůd polních plodin, za účelem zajistit získání a šíření informací o pěstitelských vlastnostech registrovaných odrůd polních plodin.

Forma dotace: dotace do hospodářského výsledku (dříve neinvestiční dotace).

Výše dotace: do výše 29 tis. Kč na 1 odrůdu ostatních jarních plodin po předání výsledků zkoušek ÚKZÚZ.

5. Program rozvoje venkova na období 2007 – 2013

Program rozvoje venkova ČR na období 2007 - 2013 vychází z nařízení Rady (ES) č. 1698/2005, o podpoře rozvoje venkova z Evropského zemědělského fondu pro rozvoj venkova, a zejména navazuje na Národní strategický plán rozvoje venkova č. 499, schválený vládou usnesením ze dne 10. května 2006.

Realizace Programu venkova se zaměřuje na čtyři klíčové oblasti, tj. Osy I. – IV., jejichž cílem je zlepšení konkurenceschopnosti zemědělství a lesnictví, zlepšování životního prostředí a krajiny, kvalita života ve venkovských oblastech a diverzifikace hospodářství venkova. Čtvrtá průřezová osa LEADER klade důraz na vytváření a rozvíjení místních partnerství venkovských subjektů a tím přispívá k realizaci priorit os I., II. a především osy III.

Tento program bude realizován prostřednictvím následujících os a opatření:

Opatření Osy I. – zlepšení konkurenceschopnosti zemědělství a lesnictví

- Modernizace zemědělských podniků
- Investice do lesů
- Přidávání hodnoty zemědělským a potravinářským produktům
- Pozemkové úpravy
- Seskupení producentů
- Další odborné vzdělávání a informační činnost
- Zahájení činnosti mladých zemědělců
- Předčasné ukončení zemědělské činnosti
- Využívání poradenských služeb

Opatření Osy II. - zlepšování životního prostředí a krajiny

- Platby za přírodní znevýhodnění poskytované v horských oblastech a platby poskytované v jiných znevýhodněných oblastech
- Platby v rámci Natury 2000 na zemědělské půdě a Rámcové směrnice pro vodní politiku 2000/60/ES – Platby v rámci Natury 2000 na zemědělské půdě
- Agroenvironmentální opatření – Postupy šetrné k životnímu prostředí (vč. ekologického zemědělství a integrované produkce)
- Agroenvironmentální opatření – Ošetřování travních porostů
- Platby v rámci Natury 2000 v lesích
- Lesnicko – environmentální platby
- Agroenvironmentální opatření – Péče o krajinu
- Platby v rámci Natury 2000 na zemědělské půdě a Rámcové směrnice pro vodní politiku 2000/60/ES – Rámcové směrnice pro vodní politiku 2000/60/ES (WFD)
- Zalesňování zemědělské půdy
- Obnova lesnického potenciálu a podpora společenských funkcí lesů

Opatření Osy III. - kvalita života ve venkovských oblastech a diverzifikace hospodářství venkova

- Diverzifikace činností nezemědělské povahy
- Podpora zakládání podniků a jejich rozvoje
- Podpora cestovního ruchu
- Základní služby pro hospodářství a obyvatelstvo venkova
- Ochrana a rozvoj dědictví venkova
- Vzdělávání a informace
- Získávání dovedností, animace a provádění

Opatření Osy IV. - Leader

- Místní akční skupina
- Realizace místní rozvojové strategie
- Realizace projektů spolupráce

Podpory Programu rozvoje venkova z velké části čerpají z předchozího programovacího období – opatření Osy I. a částečně Osy III. navazují na podpory dříve poskytované z Operačního programu Zemědělství, opatření Osy II. vychází z HRDP.

Podmínky k provádění jednotlivých opatření budou stanoveny v závislosti na typu podpory – tzv. „projektová“ opatření (převážná část Osy I., Osa III., a IV.) budou realizována prostřednictvím dokumentu „Pravidla pro žadatele“, podmínky pro provádění většiny opatření Osy II. Budou v souladu s § 2c zákona č. 252/1997 Sb., o zemědělství, ve znění zákona č. 128/2003 Sb., a zákona č. 85/2004 Sb., stanoveny nařízením vlády. Příspěvek evropské spolupráce bude hrazen z Evropského zemědělského fondu pro rozvoj venkova.

6. Státní zemědělský intervenční fond (SZIF)

Zákonem č. 256/2000 Sb., o SZIF a o změně některých dalších zákonů, v platném znění byl ustanoven Státní zemědělský intervenční fond, který se zabývá možnostmi poskytování dotací, subvencí, intervenčního nákupu a prodeje. Ze zákona o SZIF je pověřen v rámci společné zemědělské politiky ES prováděním a administrací SOT, tzn. také SOT se škrobem.

V rámci SOT se škrobem provádí činnosti související se systémem produkčních kvót bramborového škrobu, poskytuje prémie výrobcům bramborového škrobu, výrobní náhrady při výrobě schválených výrobků ze škrobu a vývozní náhrady při vývozu škrobu a výrobků vyrobených ze škrobu a provádí administraci národní doplňkové platby pěstitelům brambor určených k výrobě bramborového škrobu.

KONTROLA KVALITY A ZDRAVOTNÍHO STAVU KONZUMNÍCH BRAMBOR

Kontrola kvality a zdravotního stavu konzumních brambor v roce 2009

V roce 2009 odebrali inspektoři Státní zemědělské a potravinářské inspekce celkem 769 vzorků konzumních brambor, jako nevyhovující bylo vyhodnoceno 147 vzorků, tj. 19,1 %.

Z celkového počtu odebraných vzorků bylo 149 raných brambor (36 nevyhovělo, tj. 24,2 %) a 620 vzorků pozdních brambor (111 nevyhovělo, tj. 17,9 %). V porovnání s předešlými lety je procento šarží konzumních brambor, které nevyhověly právním předpisům, průměrné.

SZPI provádí kontrolu konzumních brambor u výrobců, ve velkoobchodech, ale především v maloobchodech, odkud pocházelo v předešlých letech nejvíce nevyhovujících zjištění. V roce 2009 bylo v maloobchodě odebráno 669 vzorků, z toho 142 bylo hodnoceno jako nevyhovující (21,2 %) dále následovala kontrola ve velkoobchodech, kde bylo zkontrolováno celkem 68 vzorků z nichž pouze 3 nevyhověly (4,4 %), přímo u výrobců SZPI zkontrolovala celkem 27 vzorků konzumních brambor, z nichž jako nevyhovující byly označeny 2 vzorky.

Z uvedeného vyplývá, že nevyhovující šarže byly u výrobců a velkoobchodníků zjišťovány jen zřídka. Převážné množství závad stále pochází z maloobchodů. Možnou příčinou je nesprávné skladování hlíz, nešetrná manipulace, ale také nedostatečně vytřídění šarže brambor už od velkoobchodníků. Brambory jsou do maloobchodů dodávány v nižší kvalitě a během prodeje pak dochází vlivem nesprávných prodejních podmínek k dalšímu zhoršení jakosti.

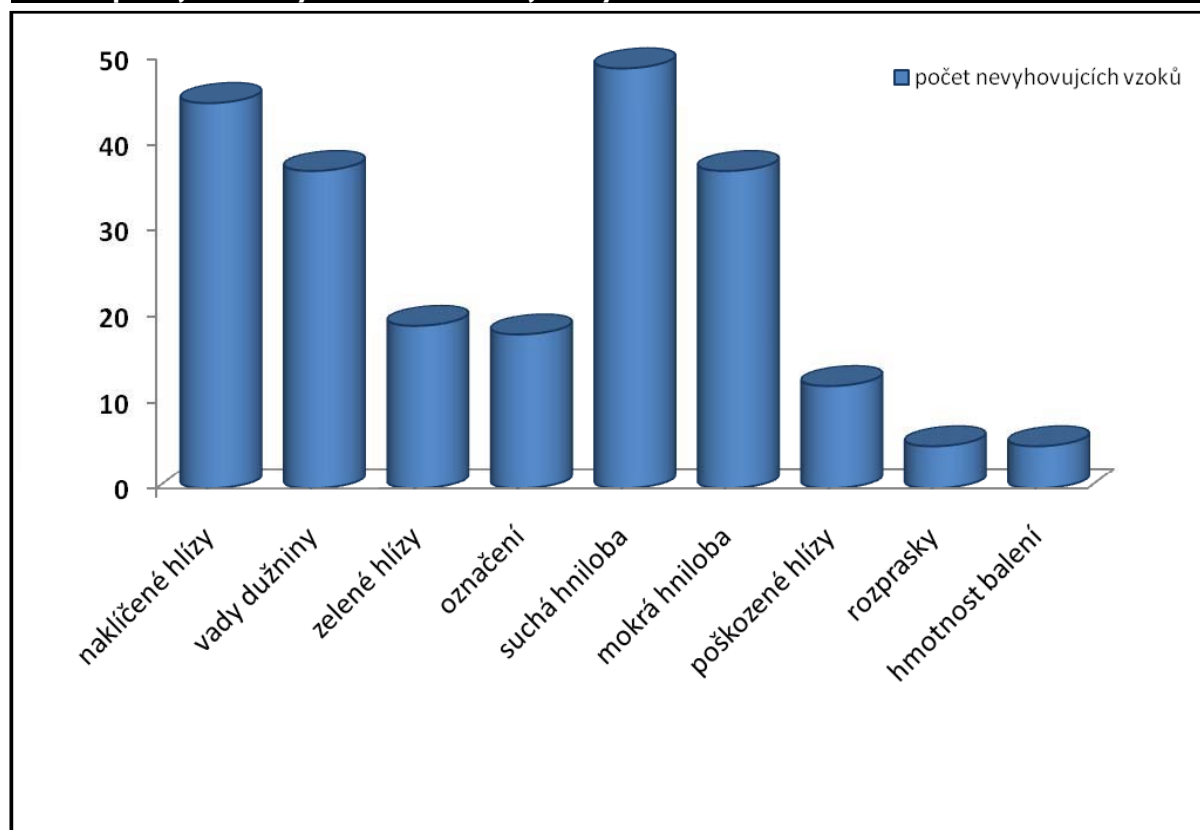
Počet vzorků odebraných v roce 2009 podle místa odběru

Brambory konzumní	Výroba			Maloobchod			Velkoobchod			Ostatní			Celkem		
	Cel	Ne	% Ne	Ce	Ne	% Ne	Cel	Ne	% Ne	Cel	Ne	% Ne	Cel	Ne	% Ne
Brambory rané	4	1	25	128	33	25,8	13	2	15,4	4	0	0	149	36	24,2
Brambory ostatní	23	1	4,3	541	109	20,1	55	1	1,8	1	0	0	620	111	17,9
Celkem	27	2	7,4	669	142	21,2	68	3	4,4	5	0	0	769	147	19,1
Pouze ČR	26	1	3,8	583	118	20,2	51	1	2	4	0	0	664	120	18,1
EU mimo ČR	0	0	-	74	18	24,3	13	0	0	0	0	-	87	18	20,7
EU včetně ČR	26	1	3,8	657	136	20,7	64	1	1,6	4	0	0	751	138	18,4
Třetí země	0	0	-	5	1	20,0	2	0	0	1	0	0	8	1	12,5
Celkem mimo ČR	1	1	100,0	86	24	27,9	17	2	11,8	1	0	0	105	27	25,7
Neuveden	1	1	100,0	7	5	71,4	2	2	100	0	0	-	10	8	80,0

Pramen: SZPI

Legenda: Cel – celkem, Ne – nevyhovující vzorky, %Ne – procentuální vyjádření nevyhovujících vzorků

Nejčastějším nedostatkem byla suchá hniloba, jejíž výskyt je oproti roku 2008 znatelně vyšší, následovalo zjištění naklíčených hlíz, dále vady dužniny, mokrá hniloba, zelené hlízy. Tyto závady poukazují nejen na nevhodné podmínky skladování brambor, ale také na nevhodnou manipulaci a podmínky již při sklizni brambor. Zlepšení situace je patrné v označování brambor, pokračuje klesající trend těchto nedostatků. Také procento výskytu balených brambor, u nichž byla zjištěna nižší hmotnost balení než hmotnost deklarovaná, mírně pokleslo.

Zastoupení jednotlivých nedostatků zjištěných v roce 2009

Brambory jsou zařazeny do skupiny komodit, u kterých je prováděn monitoring cizorodých látek. V roce 2009 bylo odebráno celkem 23 vzorků na obsah těžkých kovů (olovo, kadmium), 4 vzorky na obsah cesia (radioaktivní spad), 37 vzorků na obsah reziduí pesticidů a 14 vzorků na obsah dusičnanů. U žádného ze vzorků nebyl překročen přípustný limit.

Na kontrolu odrůdové pravosti byly odebrány celkem 3 vzorky konzumních brambor, všechny s vyhovujícím výsledkem.

FYTOSANITÁRNÍ PODMÍNKY OBCHODU S BRAMBORAMI V RÁMCI EU A PŘI DOVOZU BRAMBOR ZE TŘETÍCH ZEMÍ

Obchodování s bramborami v rámci EU a dovoz brambor ze třetích zemí do České republiky se z rostlinolékařského hlediska řídí zákonem č. 326/2004 Sb., o rostlinolékařské péči a o změně některých souvisejících zákonů, ve znění zákona č. 626/2004 Sb., zákona č. 444/2005 Sb., zákona č. 131/2006 Sb., zákona č. 189/2008 Sb., zákona č. 249/2008 Sb. a zákona č. 490/2009 Sb. (dále jen zákon), prováděcí vyhláškou č. 215/2008 Sb., o opatřeních proti zavlékání a rozšiřování škodlivých organismů rostlin a rostlinných produktů, ve znění vyhlášky č. 159/2009 Sb. (dále jen vyhláška), a dále vyhláškou č. 331/2004 Sb., o opatřeních k zabezpečení ochrany proti zavlékání a šíření původce bakteriální kroužkovitosti bramboru a původce bakteriální hnědé hniloby, ve znění vyhlášky č. 328/2008 Sb., a vyhláškou č. 332/2004 Sb., o opatřeních k zabezpečení ochrany proti zavlékání a šíření původce rakoviny bramboru, hádátka bramborového a hádátka nažloutlého.

Škodlivé organismy, jejichž zavlékání a rozšiřování na území ES je zakázáno, jsou uvedeny v přílohách č. 1 a 2 vyhlášky, v částech A u obou příloh jsou tyto škodlivé organismy dále ještě rozděleny na škodlivé organismy, které se nevyskytují v žádné části Společenství a které jsou závažné pro celé Společenství, a na škodlivé organismy, které se vyskytují ve Společenství a jsou závažné pro celé Společenství. V částech B příloh č. 1 a 2 jsou potom uvedeny škodlivé organismy, jejichž zavlékání a rozšiřování je zakázáno na území určitých chráněných zón. Původci karanténních bakterióz bramboru, na které je stále na území ČR prováděn rozsáhlý průzkum výskytu spojený s odběrem a testováním vzorků hlíz bramboru, bakterie *Clavibacter michiganensis* ssp. *sepedonicus*, která je původcem bakteriální kroužkovitosti bramboru, a bakterie *Pseudomonas (Ralstonia) solanacearum*, která je původcem bakteriální hnědé hniloby bramboru, jsou jmenovány v příloze č. 1, části A, oddílu II vyhlášky. V rámci tohoto průzkumu jsou zároveň testovány vzorky vody odebírané z odpadních a oplachových vod v podnicích, které zpracovávají brambory, a z vodních zdrojů určených k zavlažování hostitelských rostlin.

Země, odkud je zakázáno dovážet sadbové brambory, jsou určeny přílohou č. 3 vyhlášky, pro sadbové brambory platí zákaz dovozu ze všech třetích zemí kromě Švýcarska. Pro nesadbové brambory platí, že při splnění zvláštních požadavků uvedených v příloze č. 4 vyhlášky, části A, oddílu I, které se vztahují k hlízám brambor, je povoleno dovážet nesadbové brambory z Alžírsko, Egypta, Izraele, Libye, Maroka, Sýrie, Švýcarska, Tuniska, Turecka a z evropských třetích zemí, které EU uzná za prosté výskytu *Clavibacter michiganensis* ssp. *sepedonicus*, nebo jejichž opatření jsou shledána ekvivalentními opatřeními EU v boji proti *Clavibacter michiganensis* ssp. *sepedonicus*. Podmínky dovozu nesadbových hlíz bramboru původem z Egypta do všech členských států EU, a tedy i do ČR, jsou pak dále ještě stanoveny rozhodnutím Komise 2004/4/ES, v platném znění, kterým jsou každoročně upřesňovány oblasti prosté výskytu *Ralstonia solanacearum*, odkud lze pro příslušné období dovážet nesadbové brambory a ve kterém jsou vyjmenováni vývozci a balírny, kteří jsou oprávněni k vývozu brambor do členských států EU a kteří jsou pro tento účel v Egyptě úředně registrováni.

Obecně pro dovoz zásilek nesadbových brambor ze třetích zemí platí, že musí být prosty škodlivých organismů uvedených v přílohách č. 1 a 2 vyhlášky, musí splňovat zvláštní fytokaranténní požadavky uvedené v příloze č. 4 vyhlášky části A, oddílu I, musí být vždy opatřeny platným rostlinolékařským osvědčením a podléhají dovozní rostlinolékařské kontrole, případně i laboratornímu testování odebraných vzorků hlíz na vyhláškou stanovené škodlivé organismy. Při dovozu brambor z třetích zemí do České republiky je vstupní rostlinolékařská kontrola prováděna doposud mimo území České republiky na vnější hranici EU místní rostlinolékařskou službou. Při splnění určitých podmínek stanovených zákonem může však být kontrola totožnosti a zdravotního stavu zásilky provedena i v místě určení příslušné zásilky, do kterého byla odeslána ze vstupního místa hraničního státu EU místní rostlinolékařskou službou. Toto místo ale musí být předem k provádění dovozní rostlinolékařské kontroly schváleno Státní rostlinolékařskou správou, aktualizovaný seznam míst

schválených pro provádění dovozní rostlinolékařské kontroly v místě určení je zasílán pravidelně Státní rostlinolékařskou správou Evropské Komisi a všem členským státům EU.

Evropská Komise umožňuje členským státům EU formou dočasných výjimek a při splnění zvláštních, k těmto účelům stanovených fytokaranténních požadavků, i dovoz z dalších zemí, odkud nebylo dříve povoleno brambory do České republiky dovážet. Jedná se například o sadbové brambory z Kanady (rozhodnutím Komise ES byla platnost této výjimky prodloužena do 31.3. 2011, platí však pouze pro některé členské státy EU, ne pro ČR), nebo o nesadbové brambory z Kuby (platnost výjimky byla rozhodnutím Komise ES prodloužena do 31.5. 2011 a platí obecně pro všechny členské státy EU).

Pro obchod s bramborami v rámci EU platí, že vstupní rostlinolékařská kontrola je nahrazena systémem pravidelného úředního dohledu v místě pěstování. U sadbových brambor je fyto-sanitární nezávadnost dodávky potvrzena rostlinolékařským pasem, který musí být připojen k dodávkám sadbových brambor při jejich pohybu po území členských států EU. V případě nesadbových brambor musí být dodávky označeny registračním číslem subjektu, který uvádí nesadbové brambory na trh a který spadá podle rostlinolékařských předpisů pod povinnost registrace (pěstitelé nesadbových brambor, provozovatelé balíren, společných obchodních skladů).

Členské státy EU namátkově ověřují fyto-sanitární nezávadnost dodávek brambor z ostatních členských států vlastními kontrolami v rámci obchodního řetězce, včetně laboratorního testování úředně odebraných vzorků na výskyt škodlivých organismů. Pokud se při těchto kontrolách zjistí, že určitá členská země porušila některé ustanovení rostlinolékařských předpisů EU, kontroly dodávek pocházejících z této země mohou být potom v ostatních členských zemích prováděny cíleně a případně přísnějším způsobem jako reakce na vznik fytokaranténního rizika.

Stále je platné „Opatření Státní rostlinolékařské správy ve věci nařízení mimořádného rostlinolékařského opatření proti zavlečení a šíření původce bakteriální kroužkovitosti bramboru *Clavibacter michiganensis* ssp. *sepedonicus* partíemi hlíz bramboru původem z Polské republiky na území ČR“, ze dne 22.11. 2004, č.j. 0829/04/R-10, které stanovuje, že partie brambor původem z Polské republiky musí být opatřena osvědčením polské rostlinolékařské služby o testování této partie na přítomnost původce bakteriální kroužkovitosti bramboru s negativním výsledkem a že přesun této partie musí být písemně ohlášen obvodnímu oddělení Státní rostlinolékařské správy územně příslušnému místu určení minimálně 2 pracovní dny přede dnem jejího zamýšleného přesunu (podrobnější údaje jsou uvedeny na webových stránkách SRS – Fyto-sanitární informace - Fyto-sanitární opatření). V souvislosti s tímto opatřením provádí každoročně pracovníci Státní rostlinolékařské správy kontroly v místech prodeje nebo obchodního skladování s cílem dohledání nesadbových brambor původem z Polska. V roce 2009 bylo provedeno celkem 853 kontrol a při těchto kontrolách nebyly zjištěny dodávky nesadbových brambor původem z Polska nesplňující požadavky stanovené výše uvedeným opatřením.

Stále také platí „Úřední sdělení Státní rostlinolékařské správy o fytokaranténních podmínkách uvádění brambor a rostlin s kořeny, pěstovaných nebo určených k pěstování, vypěstovaných ve volné půdě (dále jen rostliny s kořeny), na trh na území Polska s ohledem na původce rakoviny bramboru *Synchytrium endobioticum*“, č.j.: EC 0004538/2005, které Státní rostlinolékařská správa vydala dne 8.6.2005 (podrobnější údaje lze nalézt opět na webových stránkách SRS - Fyto-sanitární informace - Fyto-sanitární opatření).

Výsledky průzkumu výskytu původce bakteriální kroužkovitosti bramboru (CMS) z tuzemské produkce brambor ze sklizně v roce 2009: bylo odebráno celkem 2 782 vzorků sadbových brambor, z toho u 7 vzorků (4 partií) byl prokázán výskyt CMS. Ze 767 vzorků odebraných z partií nesadbových brambor byl prokázán výskyt CMS u 2 vzorků (2 partií) nesadbových brambor. (platnost údajů k 22. 2. 2010)

Průzkum výskytu bakteriální kroužkovitosti bramboru (CMS) v roce 2009

Ukazatel	Testováno (počet vzorků)	Pozitivní výsledek IF testu, tzn. podezření z výskytu CMS (počet vzorků)	Pozitivní výsledek biologického testu patogenity, tzn. potvrzení výskytu CMS (počet vzorků)
Brambory sadbové	2 782	7	7
Brambory nesadbové	767	2	2

Pramen: SRS

Výsledky průzkumu výskytu původce bakteriální hnědé hniloby bramboru (RS) z tuzemské produkce brambor ze sklizně v roce 2009: Celkem bylo odebráno 284 vzorků z partií sadbových brambor a 115 vzorků z partií nesadbových brambor, výsledky všech testů na přítomnost RS byly negativní. (platnost údajů k 22.2. 2010)

Průzkum výskytu hnědé hniloby bramboru (RS) v roce 2009

Ukazatel	Testováno (počet vzorků)	Pozitivní výsledek IF testu, tzn. podezření z výskytu RS (počet vzorků)	Pozitivní výsledek biologického testu patogenity, tzn. potvrzení výskytu RS (počet vzorků)
Brambory sadbové	284	0	0
Brambory nesadbové	115	0	0

Pramen: SRS

Přehled zemí s výskytem původce bakteriální kroužkovitosti bramboru (*Clavibacter michiganensis* ssp. *sepedonicus*):

Členské státy EU: Belgie, Bulharsko, Česká republika, Dánsko, Estonsko, Finsko, Francie, Itálie, Kypr, Litva, Lotyšsko, Maďarsko, Německo, Nizozemsko, Polsko, Rakousko, Rumunsko, Řecko, Slovensko, Španělsko, Švédsko a Velká Británie.

Ostatní země: Bělorusko, Norsko, Rusko a Ukrajina.

Přehled zemí s výskytem původce bakteriální hnědé hniloby bramboru (*Ralstonia solanaceum*):

Členské státy EU: Belgie, Francie, Irsko, Itálie, Maďarsko, Německo, Nizozemsko, Portugalsko, Rakousko, Řecko, Slovensko, Španělsko a Velká Británie.

Ostatní země: Arménie, Egypt, Gruzie, Libye, Maroko, Moldavsko, Rusko, Srbsko a Černá Hora, Turecko a Ukrajina.

PĚSTOVÁNÍ A TRH BRAMBOR V EVROPĚ

Pěstování a trh brambor v EU a dalších vybraných zemích

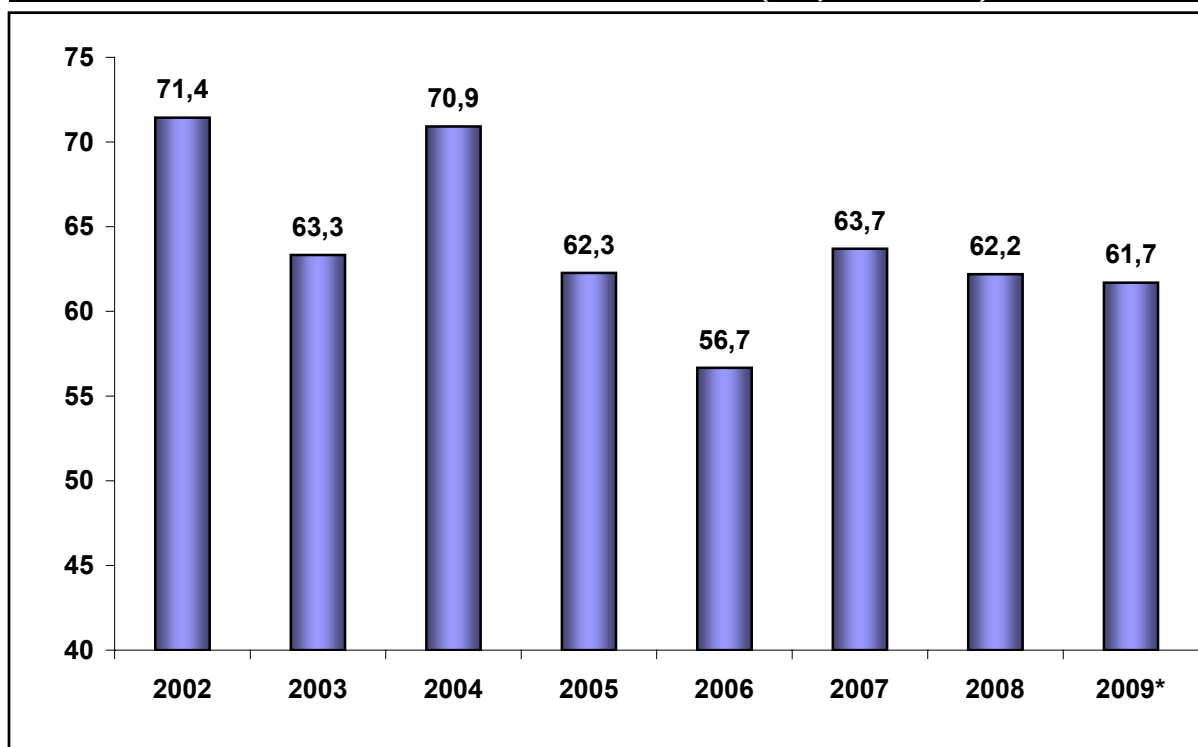
Společná zemědělská politika EU u výroby konzumních brambor (raných i ostatních) včetně sadby a jejich následné obchodování nebyla v minulém období upravena, a proto produkce konzumních brambor není ani nadále regulována, či subvencována. Do společné organizace trhu jsou zařazeny pouze brambory určené k výrobě bramborového škrobu.

Produkce brambor celkem v EU 27 v tis. tun

Země	2001	2004	2005	2006	2007	2008	2009 ¹⁾
Německo	11 503	13 044	11 624	10 030	11 644	11 369	11 618
Francie	6 078	7 255	6 605	6 363	7 183	6 808	7 211
Itálie	1 957	1 822	1 776	1 785	1 782	1 730	1 710
Nizozemsko	7 015	7 488	6 777	6 240	6 860	6 993	6 950
Belgie	2 564	3 230	2 781	2 593	3 190	2 947	3 339
Lucembursko	23	22	19	16	20	22	20
V. Británie	6 636	6 221	5 961	5 700	5 573	6 107	6 325
Irsko	457	552	409	383	399	372	363
Dánsko	1 543	1 629	1 576	1 371	1 646	1 705	1 538
Řecko	920	933	864	890	829	852	870
Španělsko	2 957	2 746	2 564	2 502	2 518	2 366	2 447
Portugalsko	640	706	511	554	592	499	519
Rakousko	695	693	763	655	669	757	718
Finsko	734	619	743	576	702	684	730
Švédsko	925	979	947	778	789	853	854
Litva	1 054	907	895	457	576	716	599
Lotyšsko	615	628	658	551	642	673	666
Estonsko	343	166	210	158	192	125	94
Polsko	19 379	13 999	10 369	8 982	11 791	10 462	9 230
Česká republika	1 130	993	1 156	837	998	945	940
Slovensko	323	382	301	263	288	245	230
Slovinsko	148	171	145	107	131	100	93
Maďarsko	908	784	657	564	563	684	536
Malta	25	29	25	19	15	19	19
Kypr	121	132	153	125	143	132	124
Bulharsko	600	573	376	386	299	353	206
Rumunsko	4 100	4 230	3 739	4 016	3 712	3 649	3 749
EU - 15	44 646	47 939	43 920	40 434	44 394	44 064	45 211
EU - 27	73 392	70 933	62 602	56 893	63 744	62 169	61 697

Pramen: AMI

Poznámka: ¹⁾ předpoklad

Sklizeň brambor celkem v EU 27 v letech 2002 – 2009 (údaje v mil. tun)

Pramen: AMI

Poznámka: * 2009 předpoklad

Celková produkce brambor v celé EU 27 postupně klesá. Příčinou je snižování produkčních ploch brambor hlavně v zemích přistoupivších do EU v roce 2004 a 2006. Obdobně jako po roce 1990 v České republice, dochází v těchto zemích k poklesu spotřeby brambor pro lidskou výživu změnou domácích stravovacích zvyklostí, náhradou brambor rýží, těstovinami, luštěninami a zvýšenou spotřebou bramborových výrobků a polotovarů. Mění se i krmné dávky monogastrů a brambory jsou nahrazovány obilninami.

V celé EU 27 postupně klesají i produkční plochy konzumních brambor. V původních zemích EU 15 klesly od marketingového roku 2002/03 do roku 2008/09 o 9,1 %, tj. o 95,4 tis. ha. Podle předběžných údajů Agra Informa Ltd. však bylo pro rok 2009/10 osázeno 969,9 tis. ha, tj. meziroční nárůst ploch o 2,7 %.

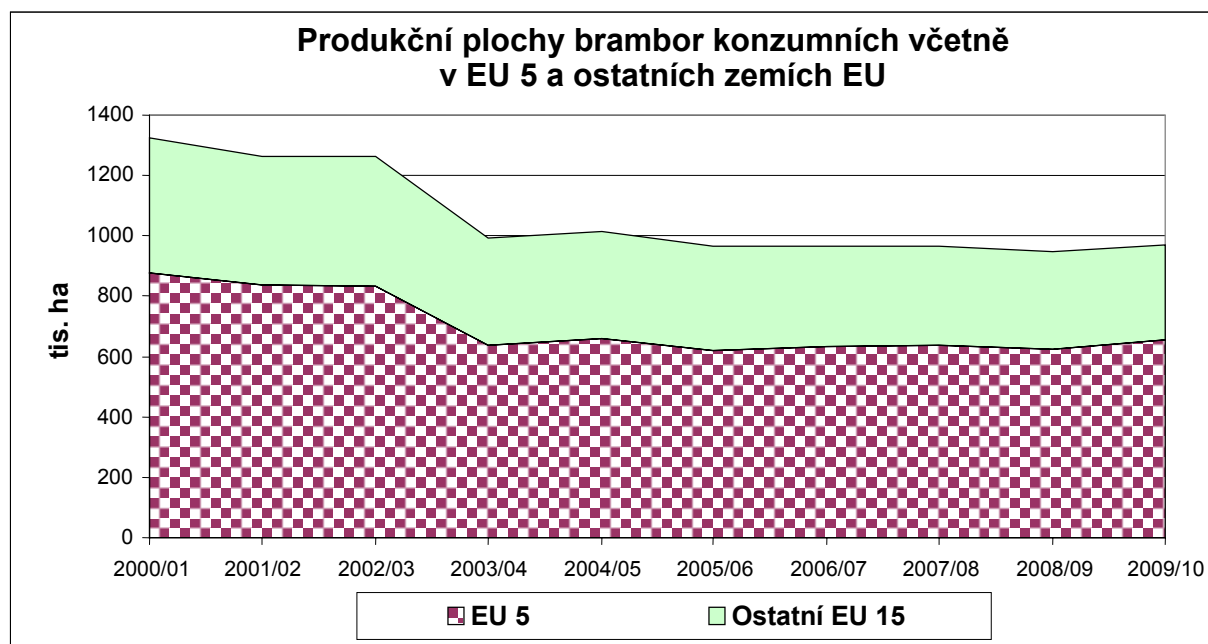
Sklizňové plochy brambor konzumních ostatních včetně sadby v EU 15 (v tis. ha)

Země	2002/03	2003/04	2004/05	2005/06	2006/07	2007/08	2008/09	2009/10 ¹⁾
Nizozemsko	115,7	109,7	111,6	104,9	106,2	108,9	105,8	108,7
Francie	134,9	130,0	131,4	128,8	130,8	133,5	133,2	139,1
Belgie	61,7	59,3	66,7	65,0	67,3	67,9	63,9	74,3
Německo	189,0	192,3	198,1	186,0	183,5	187,8	179,6	184,3
Velká Británie	158,5	145,0	148,4	137,0	140,2	140,2	143,6	148,5
EU 5	659,8	636,3	656,2	621,7	628,1	638,3	626,1	654,9
Ostatní země	380,1	355,8	356,0	341,6	332,0	324,3	318,3	315,0
EU 15	1 039,9	992,1	1 012,2	963,2	960,1	962,6	944,5	969,9

Pramen: Agra Europe - Potato Markets

Poznámka: ¹⁾ předběžné údaje za 2009/10

Pramen: Potato Markets

Poznámka: 2009/10 - předpoklad

Výnosy brambor konzumních ostatních včetně sadby v EU 15 (v t/ha)

Země	2002/03	2003/04	2004/05	2005/06	2006/07	2007/08	2008/09	2009/10 ¹⁾
Nizozemsko	45,65	42,35	46,75	43,13	41,17	44,47	46,27	45,27
Francie	40,90	38,96	44,21	41,11	39,36	44,00	41,84	41,94
Belgie	47,15	42,53	48,40	42,81	38,54	46,95	44,24	44,92
Německo	41,16	37,47	47,52	44,40	40,32	44,39	45,43	46,02
V. Británie	43,58	41,63	41,91	43,52	40,65	39,76	42,53	41,95
EU 5	43,04	40,04	45,54	43,15	40,15	43,58	44,02	43,98
Ostatní země	24,06	21,70	23,99	23,54	22,37	24,14	23,91	24,00
EU 15	36,10	33,94	38,46	36,64	34,75	37,54	37,50	37,90

Pramen: Agra Europe - Potato Markets

Poznámka: ¹⁾ předběžné údaje za 2009/10

Hektarové výnosy brambor konzumních ostatních jsou s mírnými výkyvy dlouhodobě stabilní a průměrný hektarový výnos EU 5 za posledních 12 let činí 42,15 t. Nejvyšší hektarový výnos dosahuje v průměru Nizozemsko 44,36 t, Belgie 43,85 t a následují Německo 42,20 t, Velká Británie 41,08 t a Francie 40,49 t. Ostatní země EU 15 dosahují průměru 23,82 t/ha.

Produkce brambor konzumních ostatních včetně sadby v EU 15 (v tis. tun)

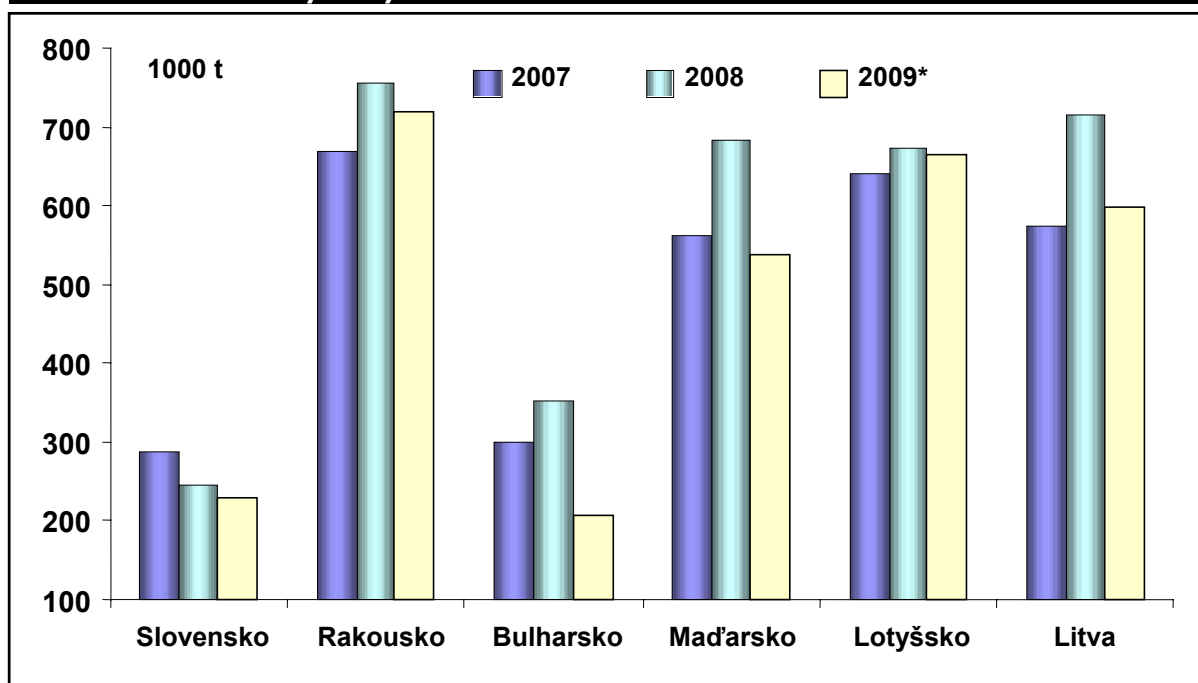
Země	2002/03	2003/04	2004/05	2005/06	2006/07	2007/08	2008/09	2009/10 ¹⁾
Nizozemsko	5 282	4 647	5 217	4 523	4 374	4 844	4 897	4 919
Francie	5 516	5 067	5 811	5 294	5 149	5 873	5 574	5 833
Belgie	2 909	2 522	3 230	2 781	2 593	3 190	2 826	3 339
Německo	7 781	7 204	9 415	8 260	7 400	8 338	8 160	8 481
V. Británie	6 908	6 037	6 221	5 961	5 700	5 573	6 107	6 228
EU 5	28 396	25 476	29 893	26 818	25 216	27 818	27 564	28 800
Ostatní země	9 144	8 195	9 040	8 479	8 149	87 296	7 858	7 956
EU 15	37 540	33 671	38 933	35 297	33 365	36 114	35 422	36 756

Pramen: Agra Europe - Potato Markets

Poznámka: ¹⁾ předběžné údaje za 2009/10

Celková produkce brambor konzumních ostatních včetně sadby se v EU 15 podle předběžných odhadů Agra Informa Ltd. očekává v marketingovém roce 2009/10 vzhledem k meziročnímu nárůstu osázených ploch o 2,75 % a předpokládanému růstu hektarových výnosů o 1 %, vyšší proti roku 2008/09 o 1 334 tis. tun, tj. o 3,8 % a podle předpokladu dosáhla 36,8 mil. tun.

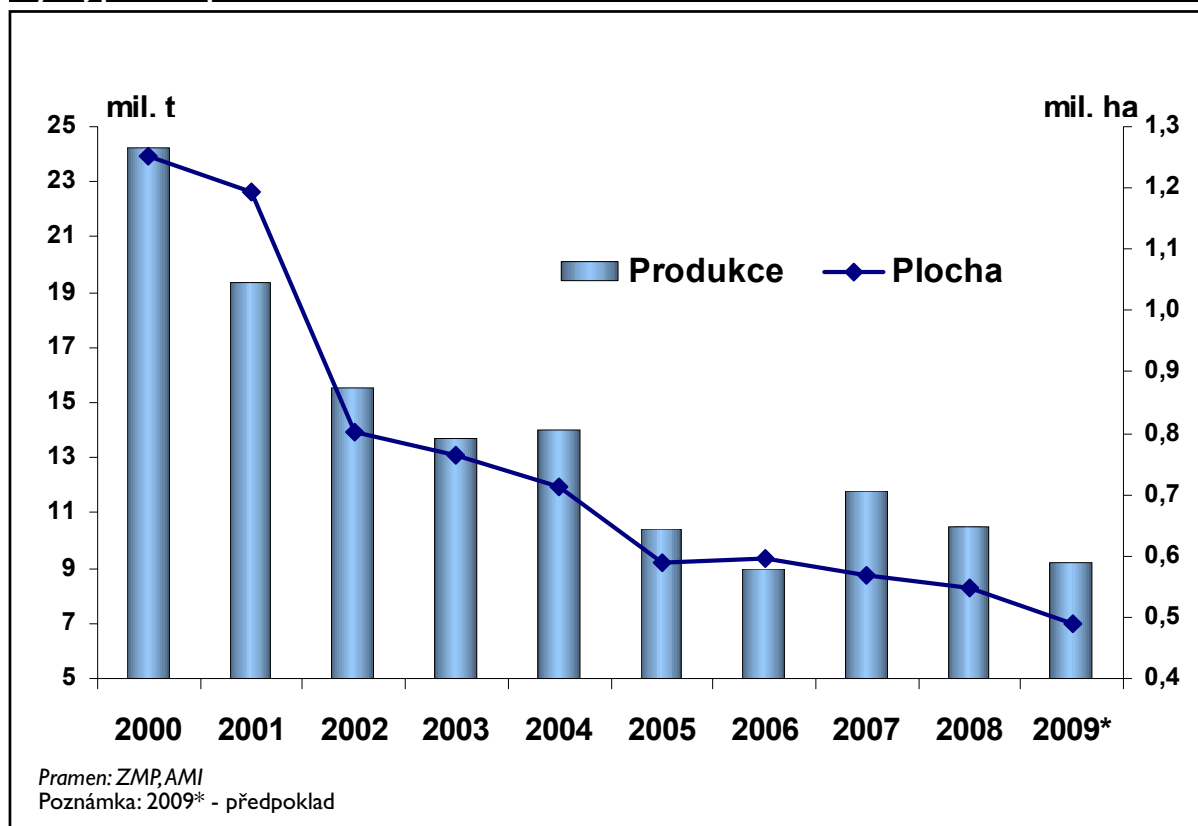
Sklizeň brambor ve vybraných zemích EU

Pramen: ZMP,AMI

Poznámka: 2009* - předpoklad

Vývoj ploch a produkce brambor v Polsku v letech 2000 – 2009

Pramen: ZMP,AMI

Poznámka: 2009* - předpoklad

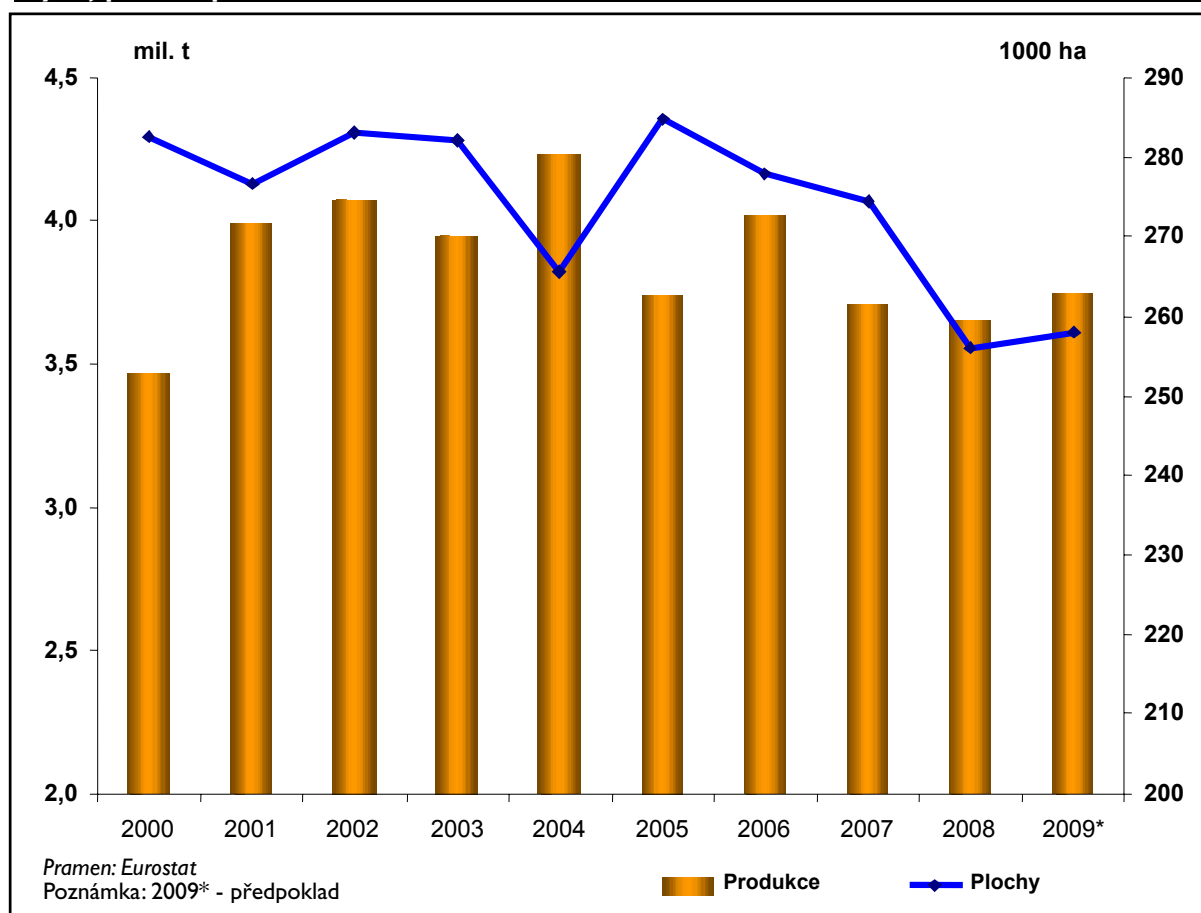
Bilance nabídky a užití brambor v Polsku v tis. t

Ukazatel	2003/04	2004/05	2005/06	2006/07	2007/08	2008/09	2009/10 *
Sklizeň	13 731	13 999	10 369	8 982	11 791	10 462	9 230
Dovoz	36	92	111	180	84	100	130
Celková nabídka	13 767	14 091	10 480	9 162	11 875	10 562	9 360
Spotřeba v zemědělských podnicích							
Sadba	1 775	1 493	1 480	1 415	1 360	1 220	1 175
Krmné brambory	4 075	4 976	2 038	1 498	3 948	2 871	2 780
Konzumní brambory	2 400	2 350	2 280	2 100	2 100	2 010	1 960
Celkem	8 250	8 819	5 798	5 013	7 408	6 101	4 915
Prodej na trhu							
Konzumní brambory	2 070	2 070	2 020	1 950	1 930	1 900	1 860
Brambory na zpracování	1 748	1 622	1 592	1 412	1 543	1 623	1 650
Vývoz	109	30	20	7	44	38	35
Celkem	3 927	3 722	3 632	3 369	3 517	3 561	3 545
Ztráty	1 590	1 550	1 050	780	950	900	900

Pramen: AMI

Poznámka: * předpoklad

Používání certifikované sadby v Polsku je vzhledem k osázeným plochám na velmi nízké úrovni. Množitelkové plochy sadby brambor poklesly na 5 100 ha (2008 – 5 500 ha).

Vývoj ploch a produkce brambor v Rumunsku v letech 2000 – 2009

Přistoupení deseti nových zemí do EU v roce 2004 rozšířilo plochy brambor v EU podle odhadu ZMP o 0,9 mil. ha a po rozšíření EU o Bulharsko a Rumunsko v roce 2007 vzrostly plochy brambor o dalších 0,3 mil. ha. Podle předběžných odhadů činily v marketingovém roce 2009/10 produkční plochy brambor v EU 27 celkem 2,09 mil. ha a celková produkce brambor dosáhla 61,7 mil t. Proti roku 2008/09 došlo k mírnému snížení produkčních ploch v několika významných bramborářských státech. Proti pravidelným přesným a uceleným informacím z EU 15 je tok informací z nových 12 členských zemí stále neucelený a informace jsou mnohdy pouze dílčí.

Dovoz konzumních raných brambor ze třetích zemí do EU (t)

Země	2006	2007	2008	2009 *
Egypt	190 940	237 960	218 250	220 000
Kypr	20 922	35 148	25 690	30 000
Maroko	33 768	42 287	55 675	10 000
Izrael	232 091	259 782	201 842	200 000
Tunisko	6 502	8 253	8 622	4 000
Turecko	1 199	5 934	1 414	1 000
Sýrie	324	-	-	-
Alžírsko	140	20	15	-
Celkem	485 886	589 384	511 508	465 000

Pramen: ZMP

Poznámka: * předpoklad

VÝVOJ PĚSTOVÁNÍ A TRHU BRAMBOR V ČR

Pěstování brambor v roce 2009

Průběh vegetace

Počátek roku 2009 byl chladný a bohatý na srážky s minimálním slunečním svitem. Měsíc leden s průměrnou měsíční teplotou vzduchu $-4,1\text{ }^{\circ}\text{C}$ dosáhl nejvyšší odchylky od dlouhodobého průměru, který činí $-3,4\text{ }^{\circ}\text{C}$. Měsíce únor a březen byly srážkově výrazně nadprůměrné, v únoru spadlo 86,2 mm, což je 163 % dlouhodobého normálu a v březnu 85,5 mm a to je 154 % dlouhodobého normálu.

Díky vydatným srážkám byl tedy nástup jara opožděný, i když v teplotním normálu. V dubnu ovšem jaro propuklo v plné síle a průměrná teplota vzduchu dosáhla $12\text{ }^{\circ}\text{C}$, v některých dnech teploty vzduchu dosahovaly 20 – $22\text{ }^{\circ}\text{C}$. Srážkově byl měsíc duben podprůměrný (měsíční úhrn srážek 9,1 mm, tj. 21 % normálu), proto půda velmi rychle osychala a příprava půdy i vlastní výsadba byly provedeny za ideálních půdních i klimatických podmínek.

Teplé počasí následovalo i po výsadbě a měsíční úhrn srážek v měsíci květnu dosáhl 119,5 % dlouhodobého průměru. Byly vytvořeny velmi dobré podmínky pro účinnost herbicidů. Měsíc červen teplotně nevybočil z normálu a měsíční úhrn srážek 111,0 mm opětovně převýšil dlouhodobý průměr (121 %). V měsíci červenci došlo k výraznějšímu oteplení, maximální teploty převýšily hranici $30\text{ }^{\circ}\text{C}$ a průměrná měsíční teplota vzduchu s $18,4\text{ }^{\circ}\text{C}$ převýšila dlouhodobý průměr o $1,9\text{ }^{\circ}\text{C}$ a obdobně tomu bylo i se srážkami (108,8 % normálu). Průběh počasí v těchto měsících vytvořil opět ideální podmínky pro růst a vývoj brambor. Porosty byly v tomto období mimořádně narostlé, vyrovnané a vykazovaly velmi dobrý celkový stav. Zářijové počasí bylo teplotně výrazně nadprůměrné (průměrná teplota vzduchu $14,6\text{ }^{\circ}\text{C}$ převýšila normál o $2,3\text{ }^{\circ}\text{C}$) a suché (měsíční úhrn srážek pouze 25 mm, tj. 51 % normálu).

Z pohledu regulace plevelů v porostech brambor bylo možno za velice příznivý považovat měsíc květen. Poměrně vlhké a teplé počasí v tomto měsíci vytvořilo vhodné podmínky pro preemergentní aplikaci herbicidů. Účinnost preemergentních aplikací herbicidů v porostech brambor byla velmi

dobrá. Výskyt plevelů byl na střední úrovni a vyznačoval se opožděným vzházením většiny druhů ve srovnání s jinými lety. Porosty brambor tak stačily vytvořit konkurenční prostředí pro plevele. Letošní rok se vyznačoval silným pozdním zaplevelením porostů, zvláště v případech, kdy ustoupila předčasně natě brambor, zejména v důsledku napadení plísni bramboru.

V bramborářské oblasti se stále častěji setkáváme s plevele teplejších oblastí jako je laskavec ohnutý, ježatka kuří noha či rukev lesní. Tyto druhy se stávají stále významnějšími plevele v bramborách, neboť patří mezi obtížněji hubitelné plevele.

Výskyt plevelných brambor byl v roce 2009 očekáván na nízké úrovni. Promrznutí půdy, jakožto významný regulační faktor plevelných brambor, v zimním období 08/09 trvalo 67 dní, z toho 32 dní byly hloubka promrznutí 30 a více cm (podle měření VÚB, stanice Valečov). Výskyt plevelných brambor byl nižší ve srovnání s rokem 2008 ve většině lokalit. Je třeba však konstatovat, že i přes průběh počasí v zimním období se plevelné brambory vyskytovaly, na některých lokalitách v poměrně silném výskytu.

Výskyt chorob a škůdců

Nejvýznamnějšími škodlivými činiteli v průběhu vegetace v roce 2009 byly plíseň bramboru v nati a na hlízách, měkká hniloba hlíz, lokálně také vložkovitost, stříbřitost a některé abionózy související s výkyvy počasí. Až na výjimky byl v průměru slabý výskyt strupovitosti. Po třech předchozích infekčních letech také poklesl výskyt viróz. Z chorob ve skládkách se v relativně malém měřítku objevovala plíseň bramboru na hlízách, měkká hniloba a fusariová hniloba, poměrně časté však bylo fyziologické šednutí dužniny.

U škůdců byl předpokládán enormní výskyt mandelinky bramborové, průběh počasí na začátku vegetace však její škodlivost omezil. Vysoký byl výskyt drátovců, stejně jako v předchozích letech. Naopak velmi nízký byl v porostech brambor nálet mšic.

Plíseň bramboru měla v roce 2009 velice příznivé podmínky pro infekci porostů, epidemické šíření v nati i pro infekci hlíz, neboť srážkové úhrny v bramborářské oblasti v měsících květen až srpen byly většinou nad normálem. Průběh počasí nebyl sice zcela typický pro tuto chorobu (tj. teplé fronty s dlouhodobou oblačností, relativně slabé, avšak vytrvalé srážky), ale trvalé ovlhčení listů a příznivé mikroklima zajistily časté a vydatné deště, mnohdy přivalového charakteru. K prvním infekcím porostů v bramborářské oblasti docházelo velmi časně, a to již od konce druhé červnové dekády. Počátky epidemického šíření choroby v nati bylo možné pozorovat od přelomu června a července. Intenzivní srážky také podpořily infekci hlíz, ke které docházelo již v červenci, zvláště u velmi raných a raných odrůd. Ochrana vyžadovala intenzivní aplikaci fungicidů a obnovu fungicidní clony po bouřkových srážkách. Byla velice náročná na operativnost a navíc zamokření pozemků často neumožňovalo provést ošetření v požadovaném termínu. Pozitivně se však v ochraně projevilo rozšíření sortimentu registrovaných fungicidů o některé velmi účinné přípravky. Z hlediska ochrany hlíz bylo také rozhodující stanovení termínu a způsobu ukončení vegetace, zvláště u odrůd náchylných k plísni na hlízách. Plíseň bramboru významně ovlivnila především výnosy do kterých se promítly nejen napadení natě, ale také časná infekce hlíz. Nejvhodnější podmínky pro infekci hlíz byly v druhé polovině července. Proto se většina napadených hlíz rozložila již v půdě před sklizní, což se projevilo ztrátou se ve výnosech, ale jejich výskyt ve skladu byl většinou slabý. Výrazně příznivější situace u této choroby však byla v ranobramborářských oblastech, kde vzhledem k rozdílnému průběhu počasí byl infekční tlak mírnější a podmínky pro infekci hlíz chyběly.

Měkká hniloba hlíz byla dalším významným škodlivým činitelem v sezóně 2009. Příznivé podmínky po výsadbu a rychlé vzejití porostů omezily rozvoj bakterií na začátku vegetace. Situace se však změnila po zamokření pozemků, které podpořilo množení bakterií a výskyt černání stonků. U náchylných odrůd došlo k infekci hlíz a jejich rozkladu již v půdě prostřednictvím lenticel.

Kontaminace hlíz bakteriemi byla vysoká a jejich mechanické poškození nebo nedostatečné osušení vedlo dále často k propuknutí měkké hniloby krátce po sklizni. Značné problémy se objevily

u některých citlivých odrůd po mytí hlíz, které podpořilo infekci bakteriemi. Jako sekundární patogen se bakterie projevy ve skladech u hlíz napadených plísní, nebo fusariovou hnilobou.

Vločkovitost hlíz a stříbřitost slupky se vyskytly lokálně v silnějším měřítku rovněž v důsledku příznivých podmínek, tj. trvale vlhké půdy, v druhé polovině vegetace. Nevhodné podmínky skladování, nedostatečné osušení hlíz i přítomnost potní vrstvy umožnily další rozvoj těchto chorob ve skladech.

Abionózy, tj. choroby fyziologického původu, se objevily především v lokalitách s výrazným střídáním zásobení půdy vodou, kdy došlo k rychlým změnám v růstu hlíz. Častým poškozením byly rozprasky, dutost hlíz a zmlazování. Těmto chorobám lze předejít pouze pravidelnou závlahou. Průběh počasí podpořil také vyšší citlivost některých odrůd k šednutí dužniny, která byla pak vyvolána mechanickým poškozením nebo nešetrnou manipulací s hlízami za nízkých teplot ve skladovací sezóně.

U škůdců, s výjimkou drátovců a někde i osenic, se zcela nepotvrdily původní prognózy jejich zvýšeného výskytu. Příznivé podmínky pro přezimování mšic byly přerušeny mrazy a sněhovou pokrývkou v březnu s následně teplým a suchým dubnem. Nálet mšic byl velmi slabý a tomu také odpovídají příznivé výsledky testování zdravotního stavu sadby na virové choroby. Nízký výskyt viróz jistě také podpořila důsledná ochrana proti vektorům využitím možnosti moření sadby množitelských porostů insekticidem.

Mandelinka bramborová přezimovala dobře a nálet jarních brouků do bramborových porostů byl vysoký. Průběh počasí v červnu s častými intenzivními srážkami však tomuto škůdci nesvědčil a výskyt larev byl ve většině lokalit průměrný. I v bramborářské oblasti se však objevila druhá generace tohoto škůdce, což se v posledních letech stává obvyklé.

Drátovci byli opět závažným problémem, zvláště na malých a zaplevelených pozemcích. Průběh počasí v posledních letech těmto škůdcům s dlouhodobým vývojem velmi svědčil, výskyt je podporován také minimalizací obdělávání půdy. Pro chemickou ochranu v bramborách není registrován žádný přípravek a prakticky lze využít jen technologická opatření.

Průměrná denní teplota vzduchu a měsíční úhrny srážek na pracovišti VÚB Valečov

Měsíc	Průměrná teplota °C				Srážky v mm			
	Normál	2008	2009	Odchylka roku 2009 od normálu	Normál	2008	2009	Odchylka roku 2009 od normálu
Leden	- 3,4	1,2	- 4,2	- 0,8	33,7	29,4	27,2	- 6,5
Únor	- 2,1	2,3	- 1,0	+ 1,1	31,7	33,4	86,2	+ 54,5
Březen	1,3	3,4	3,0	+ 1,7	39,0	56,9	85,5	+ 46,5
Duben	7,3	8,0	12,0	+ 4,7	42,5	51,2	9,1	- 33,4
Květen	11,6	13,4	13,1	+ 1,5	76,3	74,5	91,2	+ 14,9
Červen	15,2	17,4	14,8	- 0,4	91,4	101,0	111,0	+ 19,6
Červenec	16,5	17,6	18,4	+ 1,9	80,9	119,0	87,8	+ 6,9
Srpen	16,4	17,4	18,2	+ 1,8	86,6	80,6	114,0	+ 27,4
Září	12,3	11,9	14,6	+ 2,3	48,2	39,0	24,8	- 23,4
Říjen	8,0	8,7	7,1	- 0,9	46,4	23,6	61,3	+ 14,9
Listopad	3,1	4,8	5,3	+ 2,2	39,0	49,0	27,8	- 11,2
Prosinec	- 2,2	0,7	- 1,0	+ 1,2	36,5	38,1	83,2	+ 46,7

Pramen: VÚB Havlíčkův Brod

Plochy, hektarové výnosy a produkce brambor v ČR

Vývoj ploch, hektarových výnosů a produkce brambor jsou v České republice od roku 2002 zjišťovány Českým statistickým úřadem podle legislativních předpisů a doporučení platných pro členskou země EU. Rozsah statistického šetření (vybraný soubor respondentů) vychází z aktualizovaného stavu Agroregistru. Základem pro zařazení zemědělského subjektu do šetření jsou hospodařící subjekty v zemědělství vymezené prahovými hodnotami. Tyto hodnoty rozdělují

hospodařící subjekty na zemědělský sektor a domácnosti a to výměrou zemědělské půdy s doplňkovými měřítky pro ovoce, zeleninu, vinice a další. Zjišťování dat u podnikatelských subjektů je výběrové, výsledky jsou ČSÚ dopočteny do úrovně NUTS – 3 (14 krajů ČR). Skutečně sklizené množství plodin se uvádí z výměry produkční plochy, která vychází z výměry zjištěné soupisem ploch osevů k 31. 5. roku sklizně.

Český statistický úřad sleduje od roku 2006 pod názvem „brambory ostatní“ společně plochy, hektarové výnosy a produkci brambor konzumních pozdních a plochy brambor pro výrobu škrobu. Samostatně jsou sledovány plochy, hektarové výnosy a produkce brambor raných a brambor sadbových. Všechny údaje (osevní plochy, odhady hektarových výnosů a produkce) jsou během roku publikovány pouze za zemědělský sektor, přestože podíl ploch domácností dosahuje od roku 2002/03 v průměru 18 %. Společný údaj o sklizni brambor za zemědělský sektor i domácnosti je v Definitivních údajích o sklizni zemědělských plodin uveden v tabulce 27: Sklizeň vybraných plodin po dpočtu domácností.

V roce 2009 dosáhly plochy brambor celkem v ČR podle „Definitivních údajů o sklizni zemědělských plodin za rok 2009 zpracovaných ČSÚ celkem 36 722 ha, z toho v zemědělském sektoru 28 734 ha a v dpočtu za sektor domácností 7 988 ha.

Sklizeň vybraných plodin po dpočtu domácností v roce 2009

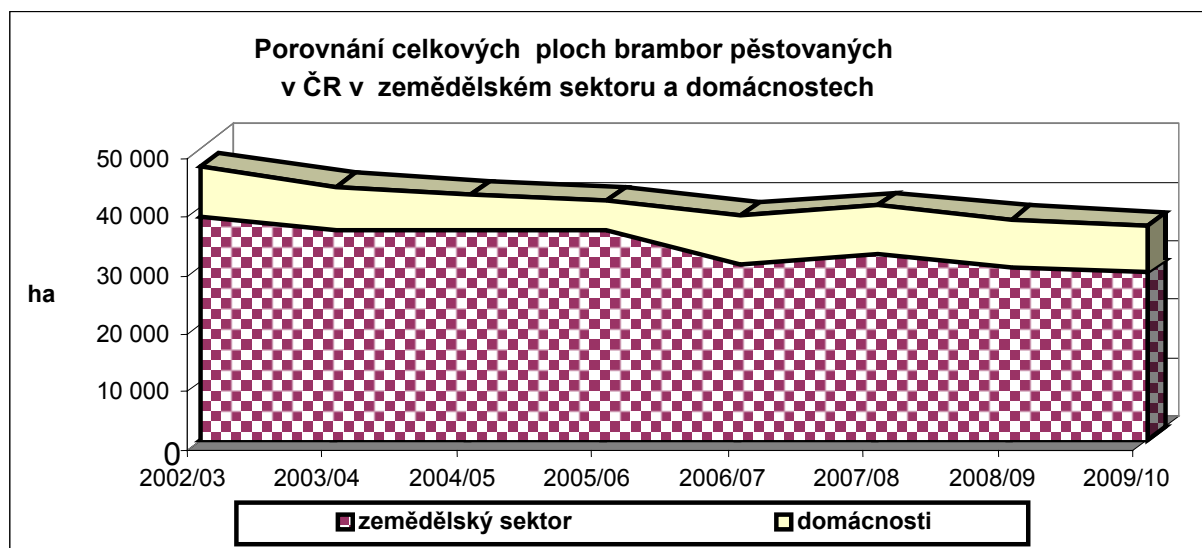
Ukazatel	Plochy za zemědělský sektor v ha	Odhad ploch za domácnosti v ha	Plochy v ha celkem	Průměrný hektarový výnos t/ha	Celková produkce brambor v t
	ZS	D	ZS + D	ZS + D	ZS + D
Brambory celkem	28 734	7 988	36 722	25,29	928 752
brambory rané	1 654	1 638	3 292	17,34	57 075
brambory ostatní	23 205	6 350	29 555	26,46	782 082
brambory sadbové	3 875	-	3 875	23,12	89 595

Pramen: ČSÚ - Definitivní údaje o sklizni zemědělských plodin za rok 2009

Vývoj produkčních ploch, hektarových výnosů a produkce brambor celkem v ČR (včetně sadby)

Marketingový rok	Produkční plochy			Průměrný výnos t/ha	Celková produkce v t
	Zemědělský sektor v ha	Domácnosti v ha	Celkem v ha		
2000/01	69 198	0	69 198	21,33	1 475 992
2001/02	54 137	0	54 137	20,88	1 130 477
2002/03	38 314	8 603	46 917	23,57	1 105 967
2003/04	35 982	7 507	43 489	19,35	841 465
2004/05	35 971	6 167	42 141	23,57	993 203
2005/06	36 071	5 136	41 207	28,05	1 155 996
2006/07	30 026	8 523	38 549	21,70	836 614
2007/08	31 908	8 336	40 244	24,79	997 671
2008/09	29 788	8 028	37 816	25,00	945 234
2009/10	28 734	7 988	36 722	25,29	928 752

Pramen: ČSÚ - Definitivní údaje o sklizni zemědělských plodin

Pramen: ČSÚ – Definitivní údaje o sklizni v ČR

Porovnání produkčních ploch brambor ostatních¹⁾ podle krajů v ha (bez dopočtu domácností)

Ukazatel	2003	2004	2005	2006	2007	2008	2009
Česká republika	22 256	22 565	33 805	24 416	25 931	23 778	23 205
Hl. m. Praha	15	14	22	5	19	14	14
Středočeský	4 004	3 927	6 824	5 541	5 553	5 614	5 288
Jihočeský	2 550	2 756	5 025	3 569	3 590	3 024	3 100
Plzeňský	1 115	970	1 595	913	1 058	866	936
Karlovarský	188	223	324	200	187	144	72
Ústecký	609	625	872	620	662	524	479
Liberecký	425	397	449	299	376	320	194
Královéhradecký	1 017	1 074	1 320	1 222	1 451	1 195	1 179
Pardubický	1 458	1 521	1 643	1 257	1 286	1 153	1 096
Vysočina	8 000	8 003	11 152	7 709	7 946	7 188	7 472
Jihomoravský	1 014	1 297	2 070	1 384	1 694	1 621	1 532
Olomoucký	647	643	746	590	756	809	595
Zlínský	451	407	669	366	407	363	319
Moravskoslezský	763	708	1 094	741	946	943	926

Pramen: ČSÚ – Definitivní údaje o sklizni zemědělských plodin - podle krajů bez dopočtu domácností

Poznámka: ¹⁾ Souhrn sklizňových ploch brambor konzumních ostatních a brambor pro výrobu škrobu.

Vývoj produkčních ploch, hektarových výnosů a produkce brambor ostatních¹⁾ ČR v ha (bez dopočtu domácností)

Marketingový rok	Produkční plochy v ha	Průměrný výnos v t/ha	Celková produkce v t
2002/03	29 715	29,94	889 596
2003/04	28 906	20,03	699 866
2004/05	29 595	24,38	842 493
2005/06	33 805	28,85	1 094 462
2006/07	24 416	22,41	699 071
2007/08	25 931	26,10	849 717
2008/09	23 778	26,49	798 822
2009/10	23 205	27,33	634 190

Pramen: ČSÚ – Definitivní údaje o sklizni zemědělských plodin bez dopočtu domácností

Poznámka: ¹⁾ Souhrn sklizňových ploch brambor konzumních ostatních a brambor pro výrobu škrobu.

Celková bilance nabídky a poptávky brambor v České republice

Položka bilance	Jednot.	2004/05	2005/06	2006/07	2007/08	2008/09	2009/10 ¹⁾
Brambory rané (konzum)							
Sklizňová plocha	tis.ha	7,59	3,27	3,31	3,53	3,40	3,29
Průměrný hektarový výnos	t/ha	19,86	18,80	17,68	16,58	16,36	17,34
Brambory konzumní ostatní (konzum, zpracování, sadba)							
Sklizňová plocha	tis.ha	27,52	32,68	29,18	30,51	29,62	28,40
Průměrný hektarový výnos	t/ha	24,00	28,39	21,72	24,50	25,06	25,35
Brambory pro výrobu škrobu (škrob a sadba)							
Sklizňová plocha	tis.ha	7,03	5,26	6,06	5,08	4,90	5,03
Průměrný hektarový výnos	t/ha	25,88	31,70	23,80	31,82	30,57	30,15
Sklizňová plocha celkem	tis. ha	42,14	41,21	38,55	40,24	37,82	36,72
Produkce brambor celkem							
Brambory rané	tis.t	150,71	61,53	58,54	58,45	55,62	57,07
Brambory konzumní ostatní	tis.t	660,54	927,82	633,92	777,59	739,63	720,10
Brambory pro výrobu škrobu	tis.t	181,96	166,65	144,16	161,63	149,98	151,58
Produkce brambor celkem	tis.t	993,20	1 156,00	836,61	997,67	945,23	928,75
Průměrný hektarový výnos	t/ha	23,57	28,05	21,70	24,79	25,00	25,29
Dovoz brambor ve výrobcích	tis.t	129,20	133,43	160,36	174,20	170,54	170,00
Dovoz brambor čerstvých	tis.t	88,09	69,10	120,10	90,59	98,17	90,00
Dovoz brambor v nat. škrobu	tis.t	17,43	19,99	29,95	27,15	39,72	35,00
Nabídka brambor celkem	tis.t	1 227,92	1 378,52	1 147,02	1 289,61	1 253,66	1 223,75
Užití brambor							
Lidská výživa	tis.t	745,00	745,00	635,00	645,00	645,00	640,00
Výroba škrobu	tis.t	147,90	166,44	110,60	149,57	136,20	136,58
Sadba brambor	tis.t	125,00	120,00	120,00	125,00	111,00	115,00
Krmné užití a ztráty	tis.t	120,86	145,63	146,81	249,72	256,36	197,17
Vývoz brambor ve výrobcích	tis.t	33,04	47,31	52,02	49,61	46,48	50,00
Vývoz brambor čerstvých	tis.t	33,10	125,82	46,80	50,35	40,91	55,00
Vývoz brambor v nat. škrobu	tis.t	23,02	28,32	35,79	20,36	17,71	30,00
Užití brambor celkem	tis.t	1 227,92	1 378,52	1 147,02	1 289,61	1 253,66	1 223,75

Pramen: ČSÚ, MZe ČR, ÚZEI

Poznámka: ¹⁾ Predikce MZe ČR, ÚBS ČR, VÚB, ÚZEI**Průměrná spotřeba brambor v ČR na obyvatele a rok v kg¹⁾**

Rok	2001	2002	2003	2004	2005	2006 ²⁾	2007 ²⁾	2008 ²⁾	2009 ²⁾
Brambory rané	15,00	15,00	13,60	13,00	6,00	5,50	5,50	5,40	5,50
Brambory ostatní	60,30	61,00	60,40	59,30	66,30	56,15	57,10	57,20	57,60
Brambory celkem	75,30	76,00	74,00	72,30	72,30	61,65	62,60	62,60	62,10

Pramen: ČSÚ, ÚBS ČR, MZe ČR

Poznámka: ¹⁾ Spotřeba se zápočtem brambor obsažených ve výrobcích a polotovarech²⁾ Kvalifikovaný odhad ÚBS ČR a MZe ČR

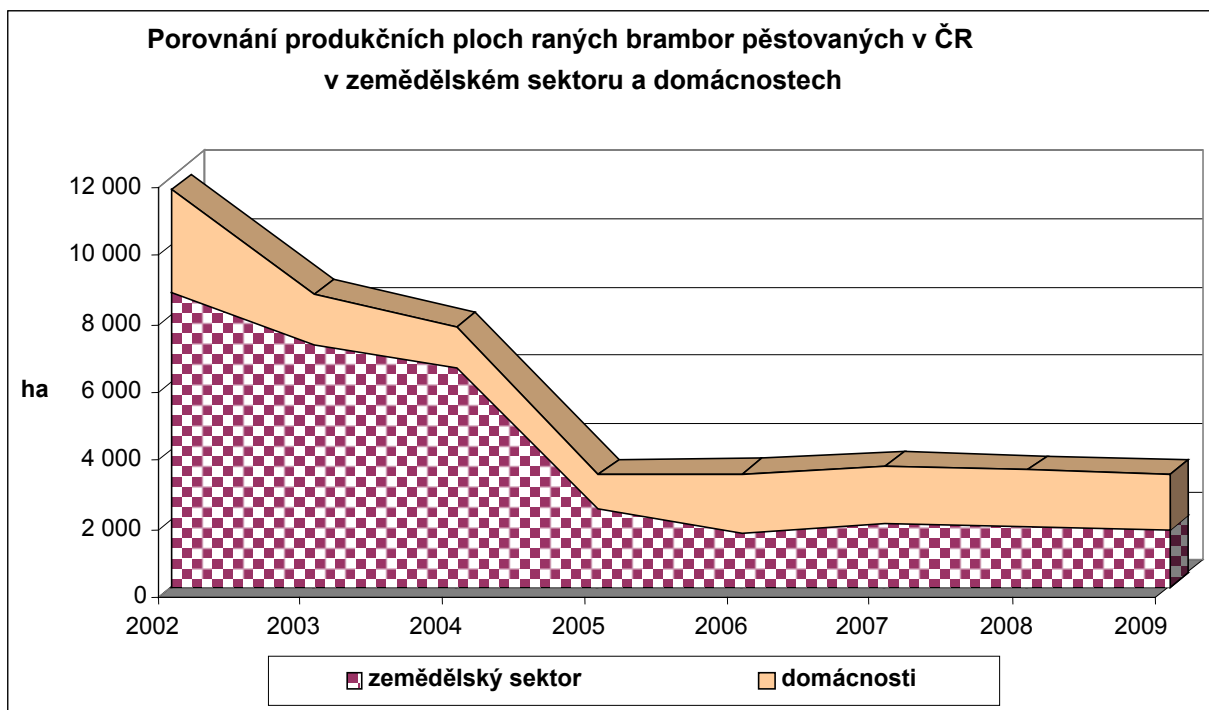
BRAMBORY RANÉ

Od roku 2005 začaly být v souladu s metodikou užívanou EU i v České republice vykazovány jako brambory rané pouze ty, které jsou sklizeny do 30. června roku sklizně. Z tohoto důvodu klesly statisticky vykazované plochy brambor raných v roce 2005 na 3 273 ha a v následujících letech jsou s mírnými výkyvy stabilní. V roce 2009 bylo podle údajů ČSÚ sklizeno brambor raných 3 292 ha, z toho 1 654 ha v zemědělském sektoru a 1 638 ha činil dopočet za domácnosti. Plochy raných brambor v ČR meziročně klesly o 107 ha.

Vývoj produkčních ploch, hektarových výnosů a produkce brambor raných v ČR

Ukazatel	Produkční plochy			Průměrný výnos t/ha	Celková produkce v t
	Zemědělský sektor v ha	Domácnosti v ha	Celkem v ha		
2002	8 599	3 002	11 601	18,65	216 371
2003	7 076	1 469	8 545	16,57	141 598
2004	6 379	1 209	7 588	19,86	150 710
2005	2 266	1 007	3 273	18,80	61 534
2006	1 566	1 745	3 311	17,68	58 540
2007	1 819	1 707	3 526	16,58	58 454
2008	1 753	1 646	3 399	16,36	55 622
2009	1 654	1 638	3 292	17,34	57 075

Pramen: ČSÚ – Definitivní údaje o sklizni zemědělských plodin

Pramen: ČSÚ – Definitivní údaje o sklizni zemědělských plodin

Cenový vývoj produkce raných brambor

Podle nomenklatury EU se rané brambory sklízí a obchodují od 15. května do 30. června roku sklizně. Od 1. července se jedná již o brambory konzumní ostatní. V roce 2009 byla sklizeň zahájena začátkem června. Podle údajů ČSÚ činila průměrná CZV v červnu 6 500 Kč/t.

Průměrná CZV raných brambor v červnu v Kč/t v letech 2005 – 2009

Ukazatel	Červen
2005 ¹⁾	6 450
2006	10 667
2007	9 500
2008 ¹⁾	8 220
2009	6 500

Pramen: ČSÚ

Poznámka: ¹⁾ Cena převzata od TIS SZIF

Na základě doporučení EK je ve většině zemí EU tolerováno obchodování s bramborami označenými „rané“ do konce července.

Průměrné měsíční SC raných brambor v Kč/kg v letech 2005 – 2009

Ukazatel	Červen	Červenec
2005	12,52	7,84
2006	18,35	12,75
2007	18,45	14,56
2008	10,77	7,69
2009	14,88	11,15

Pramen: ČSÚ

Vývoj průměrných SC raných brambor je převážně ovlivňován stavem zásob brambor konzumních ostatních z minulé sklizně, vývojem jejich cen, výší nabídky a dovozních hodnot nových a raných brambor. V roce 2009 dosáhla SC raných brambor v průměru měsíce června 14,88 Kč/kg, v červenci pak 11,15 Kč/kg

Zahraniční obchod nových a raných brambor

Po vstupu ČR do EU jsou údaje statistiky zahraničního obchodu ČSÚ tříděny pouze osmimístným kódem položky celního sazebníku a časový interval sledování je jeden měsíc. Ve skupině brambor raných jsou zvláště evidovány brambory nové a brambory rané.

Brambory nové se v ČR nepěstují. Tyto brambory se do ČR dovážejí pro zpestření či doplnění nabídky trhu převážně z Egypta, Izraele, Maroka a v rámci EU z Německa, nebo první země proclení při dovozu do EU. V měsíci dubnu a květnu jsou již dováženy nové brambory z jižní Itálie a Španělska.

Vývoz nových brambor z ČR je jen sporadický a jedná se o reexport na Slovensko a do Polska.

Dovoz nových brambor do ČR od 1. 1. do 15. 5. a deklarovaná dovozní hodnota

Rok	MJ	2003	2004	2005	2006	2007	2008	2009
Brambory nové ¹⁾	t	2 142,5	2 021,3	3 821,3	4 608,2	8 337,3	3 855,2	3 752,6
Deklarovaná dovozní hodnota	tis. Kč	23 018	27 534	24 144	43 263	95 313	39 319	42 261
Deklarovaná dovozní hodnota	Kč/kg	10,74	13,62	6,32	9,39	11,43	10,20	11,26

Pramen: ČSÚ

Poznámka: ¹⁾ z technických důvodů uvedeny údaje o dovozu od 1. 1. do 30. 4.

Brambory rané – jedná se o brambory sklizené před ukončením vegetačního cyklu, mající nedozrálou loupající se slupku. Tyto brambory jsou podle nomenklatury EK, platné pro všechny země EU, sklizeny od 16. 5. do 30. 6. V ČR jsou tyto brambory sklizeny dle vývoje počasí od konce měsíce května a v červnu.

V roce 2009 bylo od 1. 5. do 30. 6. do ČR dovezeno celkem 11 767,3 t raných brambor (2008 – 10 5549 t) o celkové deklarované dovozní hodnotě 92,1 mil. Kč. Nejvýznamnější dovozní země byly v roce 2009 Španělsko, Itálie a Řecko.

Dovoz raných brambor do ČR od 1. 5. do 30. 6. a deklarovaná dovozní hodnota

Rok	MJ	2003	2004	2005	2006	2007	2008	2009
Brambory rané ¹⁾	t	6 687,9	12 172,7	15 060,8	15 008,4	16 925,3	10 549,0	11 767,3
Deklarovaná dovozní hodnota	tis. Kč	64 651	103 205	89 869	150 653	18 050	84 006	92 099
Deklarovaná dovozní hodnota	Kč/kg	9,67	8,48	5,97	10,04	10,66	7,96	7,83

Pramen: ČSÚ

Poznámka: ¹⁾ z technických důvodů uvedeny údaje o dovozu od 1. 5. do 30. 6.

Vývoz raných brambor z ČR se po vstupu do EU pohybuje v rozpětí 2,1 až 4,8 tis. t. V roce 2008 bylo od 1. 5. do 30. 6. z ČR vyvezeno celkem 3 070,7 t a celková deklarovaná vývozní hodnota činila 22,6 mil. Kč. V roce 2009 vývoz mírně poklesl na 2 626,8 t a deklarovaná hodnota dosáhla téměř 24 mil. Kč. Nejvýznamnější země českého vývozu byly v roce 2009 Slovensko, Polsko a Rumunsko.

Vývoz raných brambor z ČR od 1. 5. do 30. 6. a deklarovaná vývozní hodnota

Rok	MJ	2003	2004	2005	2006	2007	2008	2009
Brambory rané celkem ¹⁾	t	0,0	939,6	2 878,0	2 094,9	4 764,3	3 070,7	2 626,8
Deklarovaná vývozní hodnota	tis. Kč	0,0	7592	18304	24 526	58 097	22 622	23 958
Deklarovaná vývozní hodnota	Kč/kg	0,0	8,08	6,34	11,70	12,19	7,37	9,12

Pramen: ČSÚ

Poznámka: ¹⁾ z technických důvodů uvedeny údaje o dovozu od 1. 5. do 30. 6.

Celkové dovozy nových a raných brambor doplňují domácí spotřebu brambor a jsou součástí bilance nabídky a poptávky pro následující marketingový rok. Od 1. 1. do 30. 6. 2008 bylo do ČR dovezeno celkem 14 404,3 t brambor raných (včetně nových) o celkové deklarované dovozní hodnotě 123,3 mil. Kč. V roce 2009 dovoz těchto brambor mírně vzrostl na 15 519,9 t a deklarovaná dovozní hodnota činila 134,4 mil. Kč.

Dovoz nových a raných brambor (CN 07019050) do ČR od 1. 1. do 30. 6. roku sklizně

Rok	MJ	2003	2004	2005	2006	2007	2008	2009
Brambory nové a rané celkem	t	8 830,4	14 194,0	18 882,1	19 616,6	25 262,6	14 404,3	15 519,9
Deklarovaná dovozní hodnota	tis. Kč	87 669	130 739	114 013	193 915	277 363	123 325	134 360

Pramen: ČSÚ

Vývoz nových a raných brambor (CN 07019050) z ČR od 1. 1. do 30. 6. roku sklizně

Rok	MJ	2003	2004	2005	2006	2007	2008	2009
Brambory nové a rané celkem	t	87,4	939,6	2 996,6	4 367,4	6 483,9	4 593,5	3 284,9
Deklarovaná vývozní hodnota	tis. Kč	1 442	7 592	19 690	42 420	80 805	32 798	30 986

Pramen: ČSÚ

Vývoz raných brambor z ČR od roku 2007 klesá. V roce 2008 bylo vyvezeno 4 593,5 t, tj. o 1 890 t méně než v roce 2007 a v roce 2009 celkem 3 284,9 t, tj. o 1 308,6 t méně než v roce minulém. Mezi roky 2007 a 2009 klesla vývozní deklarovaná hodnota brambor raných o 49,8 mil. Kč.

V celoročních přehledech je statistikou zahraničního obchodu ČSÚ u jednotlivých roků dovoz a vývoz brambor raných 07019050 uváděn ještě v červenci a v srpnu. Nejvyšší množství bylo při dovozu v těchto měsících zaznamenáno v roce 2007 a to 669,7 t při deklarované dovozní hodnotě 5,8 mil. Kč. Nejvyšší množství při vývozu bylo zaznamenáno v roce 2005 a to 4 251,1 t při deklarované vývozní hodnotě 14,6 mil. Kč. Údaje o dovezeném či vyvezeném množství i údaje o deklarovaných dovozních či vývozních hodnotách by ale měly být již započteny u brambor konzumních ostatních (07019090).

Nejvýznamnější země zahraničního obchodu s bramborami novými a ranými od I. I. do 30. 6. roku sklizně

Rok	Dovoz		Vývoz	
	Země	Množství (t)	Země	Množství (t)
2004	Řecko	6 107	Slovensko	765
	Itálie	4 712	Polsko	105
	Německo	860	Rakousko	46
	Nizozemsko	472	Německo	22
2005	Itálie	6 431	Slovensko	1 512
	Španělsko	4 919	Polsko	985
	Německo	3 073	Maďarsko	368
	Egypt	2 041	Německo	133
2006	Řecko	7 054	Slovensko	2 177
	Itálie	6 095	Polsko	1 288
	Egypt	2 767	Rumunsko	385
	Německo	1 119	Německo	317
2007	Egypt	7 268	Slovensko	3 422
	Itálie	6 268	Polsko	3 193
	Řecko	4 795	Maďarsko	75
	Španělsko	2 795	Německo	41
2008	Řecko	5 205	Slovensko	1 592
	Itálie	4 224	Německo	1 324
	Španělsko	2 000	Nizozemsko	1 282
	Egypt	891	Polsko	356
2009	Španělsko	6 763	Slovensko	2 251
	Itálie	3 499	Polsko	906
	Řecko	1 977	Rumunsko	47
	Egypt	683	Německo	43

Pramen: ČSÚ

BRAMBORY KONZUMNÍ OSTATNÍ

Po vstupu ČR do EU byly podle nomenklatury platné ve všech zemích EU brambory konzumní sklizené od 1. července zařazeny do kategorie brambor konzumních ostatních. Ve většině zemí EU však tvoří „Brambory pro průmyslové zpracování“ (brambory na výrobky a polotovary) samostatnou kategorii. Podle nového uspořádání členění statistického sledování a výkazu o sklizni brambor, došlo v ČR ke sloučení údajů za brambory konzumní ostatní a brambory pro výrobu škrobu, přestože v EU podléhá kategorie „Brambory pro výrobu škrobu“ společné zemědělské politice a produkce těchto brambor i produkce škrobu je přísně sledována a 100% podléhá dotační politice EU. Nově byla vytvořena kategorie „Brambory sadbové“, která doposud nebyla v metodických vysvětlivkách ČSÚ popsána.

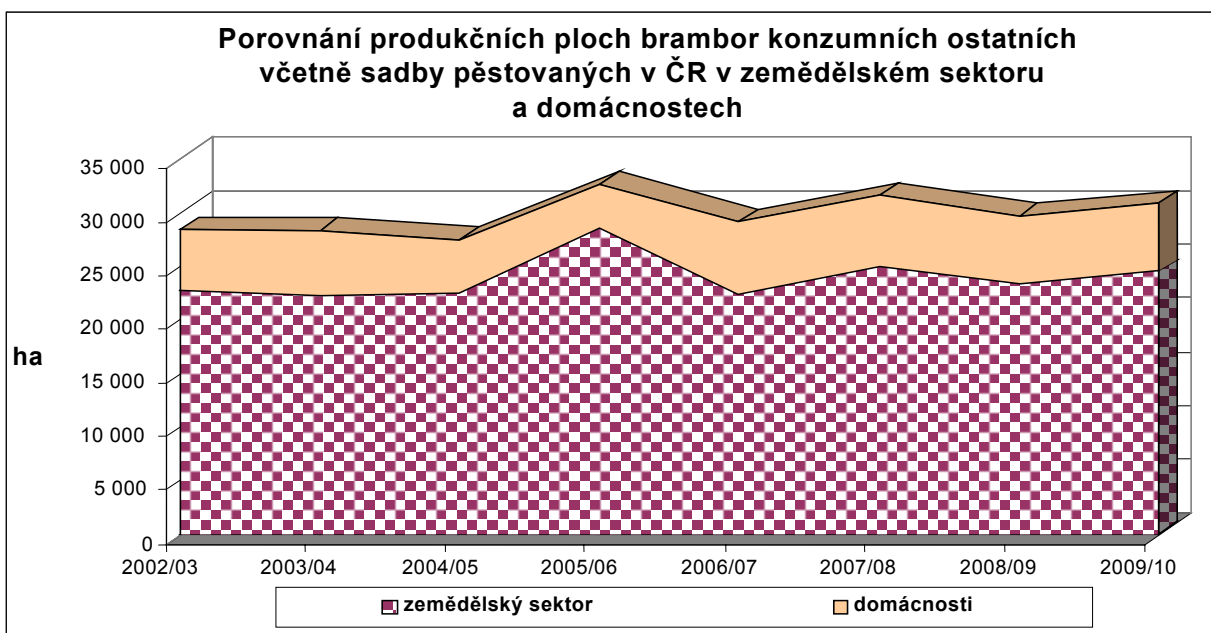
Pro rozdělení do původních kategorií musí být užito informací od ČSS a kvalifikovaného odhadu MZe ČR, VÚB, ÚBS ČR, ČŠS a ÚZEI. Z celkového údaje „Brambory ostatní“ jsou na základě údajů ČSS vyčleněny plochy a produkce brambor pro výrobu škrobu včetně sadby. K takto vypočtené samostatné kategorii „Brambory konzumní ostatní“ jsou připočteny údaje ČSÚ o sadbě brambor a tím jsou kompatibilní s údaji EU 15.

Vývoj produkčních ploch, hektarových výnosů a produkce brambor konzumních ostatních v ČR (včetně sadby) ¹⁾

Ukazatel	Produkční plochy			Průměrný výnos t/ha	Celková produkce v t
	Zemědělský sektor	Domácnosti	Celkem		
	v ha	v ha	v ha		
2002/03	22 789	5 601	28 390	24,68	700 302
2003/04	22 256	6 038	28 294	20,43	578 101
2004/05	22 565	4 958	27 523	24,00	660 538
2005/06	28 548	4 129	32 677	28,39	927 815
2006/07	22 403	6 778	29 181	21,72	633 917
2007/08	25 010	6 629	31 639	24,58	777 595
2008/09	23 296	6 382	29 618	24,97	739 635
2009/10	24 527	6 350	28 402	25,35	720 096

Pramen: ČSÚ – Definitivní údaje o sklizni zemědělských plodin se zápočtem domácností

Poznámka: ¹⁾ kvalifikovaný odhad MZe, VÚB, ÚBS ČR a ÚZEI.

Pramen: ČSÚ, ČŠS, VÚB, ÚBS ČR, ÚZEI

Pro marketingový rok 2009/10 bylo na základě kvalifikovaného odhadu MZe ČR, VÚB, ÚBS ČR, ČŠS a ÚZEI sklizeno celkem 28 402 ha brambor konzumních ostatních včetně sadby, z toho v zemědělském sektoru 24 527 ha a dopočet plochy domácností činil 6 350 ha. Hektarový výnos dosáhl u brambor konzumních ostatních v průměru 25,35 t a celková produkce včetně zápočtu produkce sadby činila 720 096 t.

Zahraniční obchod brambor konzumních ostatních

Po zpřesnění údajů ČSÚ – statistika zahraničního obchodu, bylo v marketingovém roce 2007/08 do ČR dovezeno celkem 62 628 t brambor konzumních ostatních v celkové deklarované dovozní hodnotě 251,2 mil. Kč. Průměrná deklarovaná dovozní hodnota dovezených brambor dosáhla 4,04 Kč/kg. V marketingovém roce 2008/09 bylo dovezeno 72 782 t brambor konzumních ostatních a průměrná deklarovaná dovozní hodnota činila 4,44 Kč/kg. Za šest měsíců marketingového roku 2009/10 bylo dovezeno 27 607 t brambor konzumních ostatních a průměrná deklarovaná hodnota dosahuje 3,76 Kč/kg. Největší množství dovezených brambor konzumních ostatních bylo v tomto období z Německa, Francie a Rakouska.

Dovoz brambor konzumních ostatních do ČR a deklarovaná dovozní hodnota

Marketingový rok	2003/04	2004/05	2005/06	2006/07	2007/08	2008/09	2009/10 ¹⁾
Brambory konzumní ostatní v t	80 049	64 238	45 373	86 492	62 628	72 782	27 607
Dovozní hodnota v tis. Kč	265 570	111 453	172 765	628 468	251 210	322 834	103 758
Dovozní hodnota v Kč/kg	3,32	1,74	3,81	7,27	4,01	4,44	3,76

Pramen: ČSÚ

Poznámka: ¹⁾ dovoz od července 2009 do prosince 2009

Dovoz brambor konzumních ostatních v t po měsících a deklarovaná hodnota v Kč/kg

Ukazatel	VII.	VIII.	IX.	X.	XI.	XII.	I.	II.	III.	IV.	V.	VI.
2001/02	53,9	0,5	0,60	24,1	60,0	1 045,2	9 869,9	9 446,1	714,4	3 645,0	3 167,0	120,0
Kč/kg	2,20	2,10	3,33	4,67	3,90	3,88	4,82	4,69	3,83	3,72	3,39	3,30
2002/03	53,0	0,0	24,0	0,0	170,7	0,0	5 468,4	5 460,4	5 191,1	2 181	3 051,0	1 924,5
Kč/kg	3,61	0,0	0,96	0,0	2,44	0,0	2,67	2,58	2,67	2,45	2,34	2,16
2003/04	49,4	195,0	1 765,0	7 107,0	2 628,0	1 374,0	12 459,0	5 717,0	6 510,0	8 749,0	30 523,0	2 972,0
Kč/kg	3,66	4,05	4,44	5,08	5,70	5,05	4,29	3,11	2,96	2,56	2,25	5,64
2004/05	575,2	162,2	1 879,0	3 281,0	5 463,0	12 071,0	5 879,0	9 095,0	7 899,0	8 985,0	5 703,0	3 247,0
Kč/kg	6,48	1,71	1,81	1,80	1,68	1,58	1,70	1,40	1,86	1,66	2,08	1,74
2005/06	809,0	479,4	672,7	596,8	494,7	1 037,4	1 644,1	6 455,9	10 635,0	10 102,0	8 357,0	4085,1
Kč/kg	4,25	3,42	1,97	1,82	3,21	1,82	2,40	2,94	3,78	4,35	4,10	4,93
2006/07	990,1	2597,4	3 300,2	7 927,4	11 257,0	7 843,0	8 160,0	8 479,7	11 633,5	10 691,0	9 047,0	4 560,0
Kč/kg	4,18	4,86	5,583	5,06	6,32	6,80	7,52	7,480	8,18	8,30	8,5	9,27
2007/08	2 115,3	1526,9	3 118,2	5 482,8	5 404,6	8 062,6	4 951,6	3 905,3	6 550,1	7 800,5	8 050,8	5 259,2
Kč/kg	6,48	3,60	3,30	3,11	3,89	3,11	3,56	6,38	4,03	3,92	4,26	4,69
2008/09	1 304,8	789,7	1 701,0	3 180,2	3 744,9	7 476,5	4 096,4	6 614,9	11 020,1	11 072,3	12 362,1	9 418,5
Kč/kg	5,37	4,77	3,37	3,31	3,67	4,25	4,12	4,44	4,44	4,65	4,58	4,93
2009/10	3 777,5	1 510,9	1 782,8	4 445,7	5 602,0	10 487,7						
Kč/kg	5,27	5,67	4,05	3,09	2,91	3,63						

Pramen: ČSÚ

Podle měsíčních přehledů o dovozech se po vstupu ČR do EU nejvíce brambor konzumních ostatních v dlouhodobém průměru dováží v měsících březnu 9 548 t a dubnu 9 730 t. Od září roku sklizně do června následujícího roku činí měsíční průměr dovozu 6 352 t. Celoroční nesoběstačnost v domácí nabídce brambor konzumních ostatních není způsobena nemožností jejich vypěstování. Postupně upravované skladové kapacity se stále převažujícím zastaralým technologickým vybavením neumožňují doposud v ČR dlouhodobé skladování potřebného množství brambor v kvalitě a standardech požadovaných odběrateli.

Vývoz brambor konzumních ostatních z ČR a deklarovaná vývozní hodnota

Marketingový rok	2003/04	2004/05	2005/06	2006/07	2007/08	2008/09	2009/10 ¹⁾
Brambory konz. ostatní v t	3 706,1	22 987,8	101 274,2	35 442,8	21 058,8	28 428,1	13 673,2
Vývozní hodnota v tis. Kč	18 908	89 882	240 162	125 784	114 156	130 805	62 108
Vývozní hodnota v Kč/kg	5,10	3,91	2,37	3,55	5,42	4,60	4,54

Pramen: ČSÚ

Poznámka: ¹⁾ dovoz od července 2009 do prosince 2009

Vývoz brambor konzumních ostatních dosáhl po zpřesnění údajů ČSÚ – statistika zahraničního obchodu v marketingovém roce 2007/08 celkem 21 058,9 t. Deklarovaná vývozní hodnota činila 114 156 mil. Kč a průměrná deklarovaná vývozní hodnota 5,42 Kč/kg. V marketingovém roce 2008/09 bylo celkem vyvezeno 28 428 t a deklarovaná vývozní hodnota činila 130,8 mil. Kč. Za šest měsíců marketingového roku 2009/10 bylo doposud vyvezeno 13 673,2 t, celková deklarovaná vývozní hodnota dosahuje 62,1 mil. Kč a průměrná kilogramová hodnota činí 4,54 Kč. Největší množství brambor konzumních ostatních bylo doposud vyvezeno na Slovensko, do Německa a Nizozemska.

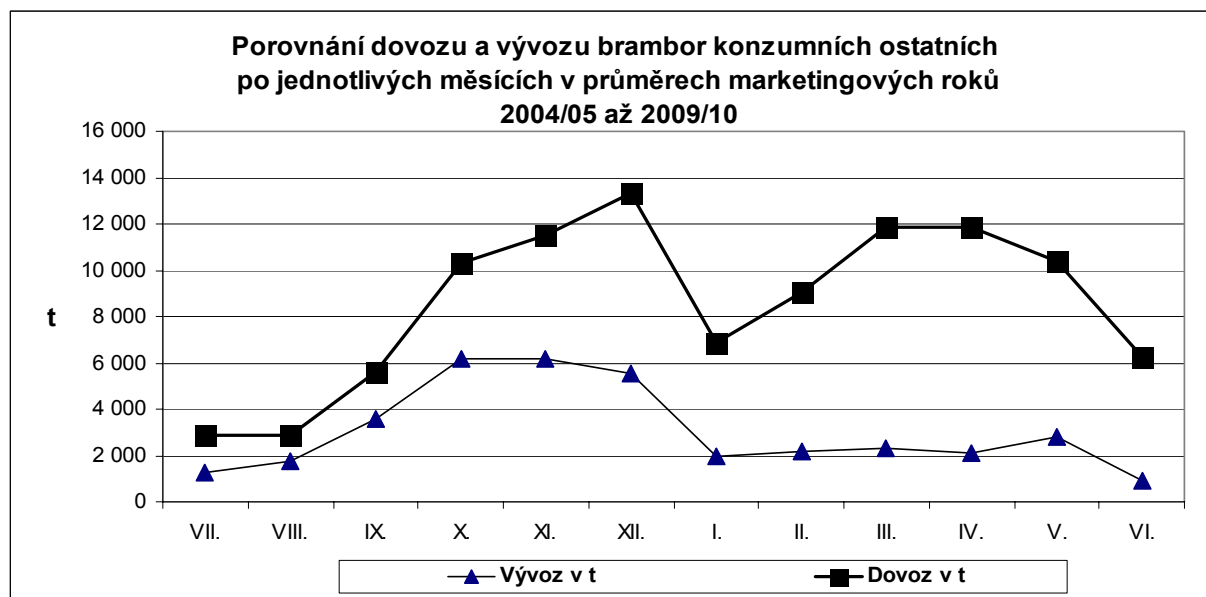
Vývoz brambor konzumních ostatních v t po měsících a deklarovaná hodnota v Kč/kg

Rok	VII.	VIII.	IX.	X.	XI.	XII.	I.	II.	III.	IV.	V.	VI.
2001/02	407,0	0,0	0,0	35,0	29,0	0,0	10,0	192,0	165,0	354,0	257,0	469,0
Kč/kg	5,77	0,0	0,0	3,71	4,10	0,0	3,24	7,09	10,68	4,63	4,50	5,05
2002/03	533,0	0,0	0,0	407,0	179,0	308,0	0,0	142,0	535,0	425,0	578,0	0,0
Kč/kg	4,87	0,0	0,0	3,43	5,65	5,89	0,0	3,50	4,37	4,50	4,18	0,0
2003/04	164,0	550,0	12,0	748,0	1 130,0	471,0	0,0	23,0	32,0	195,0	0,0	382,0
Kč/kg	5,87	3,78	4,50	4,05	5,53	6,05	0,0	9,26	7,56	2,97	0,0	6,91
2004/05	1 402,0	395,0	1 564,0	3 523,0	3 062,0	2 714,0	2 364,0	2 015,0	1 848,0	1 851,0	1 941,0	309,0
Kč/kg	5,09	4,06	3,11	2,54	5,01	4,67	4,43	4,12	3,67	3,23	3,48	3,33
2005/06	1 934,0	2 477,0	9 377,0	12 038,0	20 754,0	17 150,0	4 672,0	5 161,0	6 419,0	6 681,0	10 226,0	3 345,0
Kč/kg	3,06	2,12	1,44	2,70	2,16	1,32	3,36	3,99	3,72	3,43	2,20	1,91
2006/07	1 803,7	1 925,3	2 448,0	11 612,0	5 671,0	4 833,0	885,6	1 742,3	1 108,6	1 490,0	1 399,7	524,4
Kč/kg	3,91	4,97	2,17	0,90	2,19	1,95	9,95	9,61	10,02	10,46	10,47	8,96
2007/08	464,2	2 250,7	2 295,2	2 771,0	1 772,3	1 262,8	1 643,0	1 403,4	2 236,5	2 562,1	1 733,2	663,4
Kč/kg	6,44	4,38	6,21	5,09	6,06	6,19	6,09	4,93	4,42	5,26	5,97	5,65
2008/09	927,0	2 106,9	4 084,4	4 698,6	999,0	4 416,0	2 216,0	2 553,3	2 254,9	1 911,1	1 554,5	701,2
Kč/kg	5,84	5,16	1,91	2,95	5,20	3,61	4,60	5,56	6,95	6,91	8,32	8,65
2009/10	1 032,3	1 181,4	1 660,9	2 344,2	4 700,9	2 745,4						
Kč/kg	6,39	4,92	5,26	4,24	3,40	5,46						

Pramen: ČSÚ

Po vstupu do EU je nejvíce brambor konzumních ostatních v průměru vyváženo v měsících září 3 572 t, říjnu 6 165 t, listopadu 6 160 t a prosinci 5 520 t. V dalších šesti měsících vývoz postupně klesá a v dlouhodobém průměru dosahuje 2 048 t měsíčně.

Pramen: ČSÚ

Nejvýznamnější země zahraničního obchodu s bramborami konzumními ostatními

Marketingový rok	Dovoz			Vývoz		
	Země	Množství v t	Dovozní hodnota Kč/kg	Země	Množství v t	Vývozní hodnota Kč/kg
2003/04	Nizozemsko	37 434	1,91	Slovensko	1 404	5,24
	Německo	33 649	4,45	Nizozemsko	1 146	5,25
	Belgie	4 077	3,88	Chorvatsko	550	3,78
	Slovensko	2 414	6,30	Německo	270	6,26
2004/05	Německo	46 811	1,62	Slovensko	18 058	3,83
	Nizozemsko	9 300	0,95	Německo	3 375	4,19
	Slovensko	3 338	4,33	Rakousko	694	4,83
	Rakousko	2 608	2,25	Maďarsko	345	2,65
2005/06	Německo	34 216	3,61	Slovensko	34 796	3,66
	Švédsko	2 689	5,17	Maďarsko	24 198	0,78
	Slovensko	1 982	3,82	Polsko	24 790	1,88
	Nizozemsko	1 798	4,51	Rumunsko	7 043	2,15
2006/07	Německo	58 420	4,73	Slovensko	20 991	4,13
	Rakousko	7 278	7,58	Maďarsko	8 269	1,16
	Francie	7 626	10,83	Polsko	2 870	4,30
	Slovensko	3 096	5,77	Německo	2 156	4,76
2007/08	Německo	40 114	3,05	Slovensko	11 202	5,96
	Francie	6 486	9,10	Rumunsko	2 323	7,03
	Rakousko	2 023	5,41	Maďarsko	2 235	5,44
	Nizozemsko	1 454	4,93	Německo	1 670	2,25
2008/09	Německo	39 775	3,52	Slovensko	11 746	7,08
	Francie	15 206	6,52	Nizozemsko	6 324	2,41
	Rakousko	7 065	4,18	Německo	4 046	0,83 ²⁾
	Nizozemsko	6 329	4,48	Maďarsko	2 507	6,28
2009/10 ¹⁾	Německo	11 406	2,24	Slovensko	7 069	6,03
	Francie	10 812	5,13	Německo	2 090	2,63
	Rakousko	2 266	3,40	Nizozemsko	1 417	2,92
	Slovensko	1 339	3,68	Rakousko	971	3,82

Pramen: ČSÚ

Poznámka: ¹⁾ dovoz od července do prosince 2009, ²⁾ údaj nehodnověrný

Cenový vývoj produkce brambor konzumních ostatních

Průměrná roční CZV brambor konzumních ostatních za kalendářní rok je ovlivněna údaji ze dvou většinou velmi rozdílných sklizní. Např. v roce 2004 podle údajů ČSÚ dosáhla CZV 6 746 Kč/t, ale v roce 2005 klesla na 2 460 Kč/t. V roce 2006 opět vzrostla na průměrnou CZV 4 059 Kč/t a v roce 2007 narostla až na 6 444 Kč/t. V roce 2008 poklesla průměrná CZV na 3 533 Kč/t a v roce 2009 na 3 303 Kč/t.

Průměrné roční CZV brambor konzumních ostatních v Kč/t

Ukazatel	2001	2002	2003	2004	2005	2006	2007	2008	2009
Kč/t	2 838	5 937	4 129	6 746	2 460	4 059	6 444	3 533	3 303

Pramen: ČSÚ

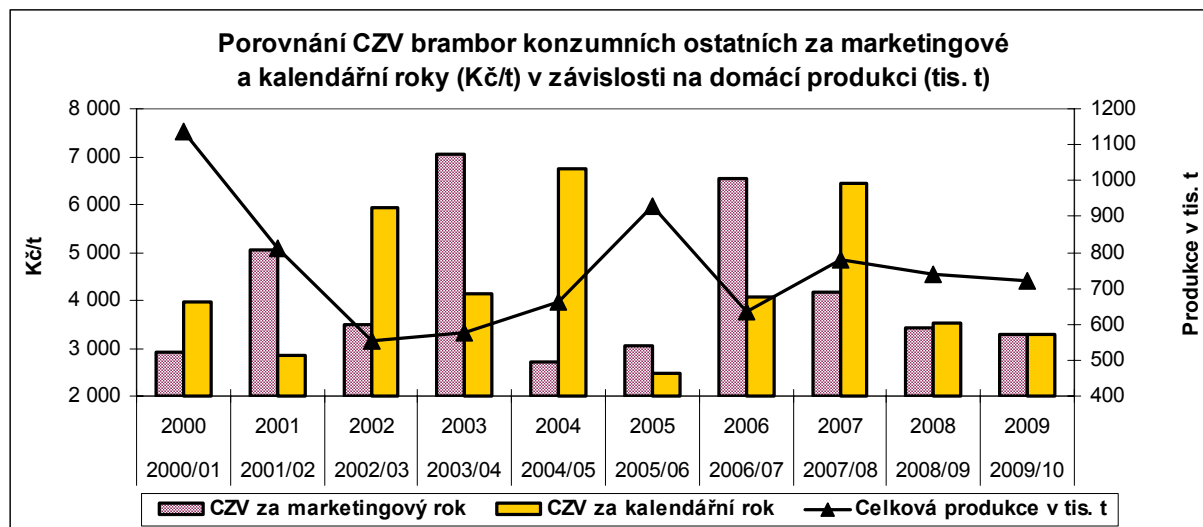
Pro hodnocení sklizně je třeba používat průměrnou cenu za marketingový rok, kterou však ČSÚ neuvádí. Proto jsou údaje o ročních průměrných cenách za marketingový rok vypočteny pouze aritmetickým průměrem. Průměrná CZV v marketingovém roce 2004/05 dosáhla 2 697,10 Kč/t, v marketingovém roce 2005/06 průměrných 3 050,50 Kč/t a v marketingovém roce 2006/07 vzrostla na 6 529,90 Kč/t. V marketingovém roce 2007/08 CZV klesla na 4 181,20 Kč/t a v roce 2008/09 již na 3 422,60 Kč/t. V roce 2009/10 ze vstupní CZV v září 3 656 Kč/t klesá jak je uvedeno v následující tabulce, ale dá se předpokládat, že v následujících měsících bude opět mírně růst a v průměru marketingového roku dosáhne 3 400 Kč/t. Údaje za marketingový rok jsou kompatibilní s údaji EU a obdobné cenové výkyvy jsou běžné i ve špičkových pěstitelských zemích EU 15.

Průměrné měsíční CZV brambor konzumních ostatních v Kč/t

Ukazatel	2001/02	2002/03	2003/04	2004/05	2005/06	2006/07	2007/08	2008/09	2009/10
Červenec	2 433	3 833	0	0	0	4 489	6 680	3 484	0
Srpen	3 300	3 625	0	0	0	4 767	0	0	0
Září	3 379	3 292	4 635	3 240	2 624	5 594	4 714	3 892	3 656
Říjen	3 783	3 156	5 387	3 096	2 586	6 013	4 599	3 685	3 317
Listopad	3 789	3 075	6 200	2 785	2 288	6 202	4 260	3 296	3 104
Prosinec	4 051	3 090	6 948	2 796	2 263	7 108	4 329	3 098	2 762
Leden	4 937	3 375	7 483	2 584	2 409	7 401	4 006	3 201	
Únor	6 686	3 559	7 697	2 597	2 785	7 411	3 898	3 217	
Březen	7 186	3 705	8 017	2 425	3 404	7 657	3 652	3 353	
Duben	7 057	3 671	7 972	2 371	3 991	7 642	3 618	3 545	
Květen	7 088	3 729	7 965	2 374	4 169	7 438	3 155	3 290	
Červen	6 745	3 711	8 167	2 703	3 986	6 637	3 082	3 588	
Průměr ¹⁾	5 036,20	3 485,10	7 047,10	2 697,10	3 050,50	6 529,90	4 181,20	3 422,60	3 209,80

Pramen: ČSÚ

Poznámka: ¹⁾ výpočet ÚZEI– aritmetický průměr za marketingový rok

Zpracoval: MZe ČR

Poznámka: marketingový rok 2009/10 – predikce

Produkce brambor konzumních ostatních dosáhla v marketingovém roce 2006/07 pouze 633,9 tis. t a spotřebitelské ceny vzrostly až na 14,92 Kč/kg, ale zároveň v ČR prudce klesla spotřeba brambor. S růstem produkce v roce 2007/08 na 777,6 tis. t, SC klesly na průměrných 10,66 Kč/kg. SC klesaly i v následujícím roce 2008/09 na průměrných 10,15 Kč/kg. Za první polovinu marketingového roku 2009/10 SC opět klesly na průměrných 9,33 Kč/kg.

Průměrné měsíční SC brambor konzumních ostatních v Kč/t

Ukazatel	2001/02	2002/03	2003/04	2004/05	2005/06	2006/07	2007/08	2008/09	2009/10
Červenec	-	-	-	9,66	6,40	12,75	14,56	12,53	11,15
Srpen	-	-	-	7,10	6,38	11,36	11,38	10,33	9,03
Září	7,84	7,35	10,21	6,85	6,33	12,50	10,00	9,42	8,88
Říjen	8,10	7,25	11,14	6,47	6,46	12,89	9,64	9,02	8,92
Listopad	8,26	7,45	13,39	6,42	6,43	13,92	9,47	9,01	8,85
Prosinec	9,12	8,01	14,19	6,61	6,80	15,60	9,73	9,29	9,15
Leden	11,01	8,74	14,53	6,64	7,21	16,08	10,19	9,17	
Únor	14,25	9,17	14,95	6,73	8,28	16,81	10,36	9,59	
Březen	14,87	9,46	15,46	6,79	9,95	17,19	10,21	10,65	
Duben	14,97	9,66	15,86	6,96	11,67	17,31	10,71	11,09	
Květen	15,54	10,44	15,63	7,04	12,37	17,68	10,98	11,60	
Průměr ¹⁾	11,55	8,61	13,93	7,02	8,03	14,92	10,66	10,15	9,33

Pramen: ČSÚ

Poznámka: ¹⁾ výpočet ÚZEI– aritmetický průměr za marketingový rok

Snižující se prodej brambor v maloobchodní síti ČR nutí výrobce, zpracovatele i obchodní organizace ke stále se zlepšující kultuře prodeje, přípravě pro kuchyňské zpracování např. kalibrováním, praním, kartáčováním či jinému ošetření. Zlepšuje se i obalová technika s potiskem či příbalovým letákem a návodem na zpracování. Předepsané údaje o výrobci, odrůdě, varném typu a dalších jsou u balených brambor již samozřejmostí. V českých domácnostech však klesá spotřeba syrových brambor a spotřebitelé ustupují od tradiční domácí úpravy brambor. Zvyšuje se spotřeba brambor zpracovaných na výrobky a polotovary. Průmyslovým zpracováním brambor se zvyšuje výtěžnost, snižují se skladovací ztráty u prvovýrobci, zpracovatelů, v celém obchodním řetězci i u spotřebitelů. Při zachování nutričních potřeb se snižuje celková potřeba brambor k lidské výživě a snižují se požadavky na základní produkci.

BRAMBORY SADBOVÉ

Porosty sadby brambor v roce 2009

V roce 2009 došlo k mírnému poklesu přihlášených množitelských ploch oproti loňskému roku. Počet odrůd pěstovaných v ČR byl obdobný. Objem dovozu činil 6 398 t v 909 partiích.

Do uznávacího řízení bylo přihlášeno 209 odrůd. Na ploše větší, než 100 ha se množilo pouze 8 odrůd.

Výsadba brambor proběhla vlivem příznivého jarního počasí převážně v dubnu. Sázelo se do dobře připravené půdy. Kvalita sadby byla dobrá, větší část byla před sázením mořená. Vzcházení a zapojení porostů bylo díky zásobě vláhy po zimě a teplému počasí v dubnu a květnu optimální. Nasazení hlíz bylo normální až vyšší dle lokality, hlízy poměrně vyrovnané, u některých odrůd se vyskytovaly rozprasky.

Vzhledem k vlhkému a teplému počasí v červnu a červenci byly příznivé podmínky k výskytu plísně bramboru. Výskyt mšic byl oproti předešlým letem na velmi nízké úrovni. V některých oblastech se objevil závažný výskyt bakterií. Celkový zdravotní stav porostů byl velmi dobrý, což se projevilo i ve výsledcích ELISA testu. Počet neuznaných porostů oproti roku 2008 byl pouze 4,2 %. Sklizeň začala v polovině srpna, a větší část se podařilo sklidit za dobrého počasí.

Zdravotní stav naskladněné sadby byl velmi dobrý. Plíseň bramboru se vyskytovala v malém množství. Mokrý hniloba zhruba ve 3 %, suchá hniloba v 2 % sadby. Celkové ztráty ve skladech se pohybovaly okolo 6,5 %.

Průběh uznávacího řízení sadby brambor (ha) v letech 2005 až 2009

Ukazatel	2005	2006	2007	2008	2009
Přihlášená plocha	4504	3744	3909	4031	3703
Plocha k odběru na posklizňové zkoušky	4429	3633	3835	3935	3650
Uznaná plocha	4043	2671	2652	3253	3384*

Pramen: ÚKZÚZ

Poznámka: * Do celkově uznané plochy nejsou zahrnuty revize (ELISA test není u těchto vzorků zatím ukončen)

Výsledky uznávacího řízení sadby brambor v roce 2009

Stupeň množení	Celkem		Uznáno		Sestupněno		Neuznáno	
	porostů	ha	porostů	ha	porostů	ha	porostů	ha
SE1	17	15,1	10	9	7	6,1	0	0
			58,8 %	59,6 %	41,2 %	40,4 %	0 %	0 %
SE2	41	57,2	36	46,9	5	10,3	0	0
			87,8 %	82 %	12,2 %	18 %	0 %	0 %
E	260	250,9	238	224,6	21	25,6	1	0,7
			91,5 %	89,5 %	8,1 %	10,2 %	0,4 %	0,3 %
C1	928	1240,1	870	1175,3	28	34,9	28	28,3
			94 %	94,9 %	3 %	2,8 %	3 %	2,3 %
C2	893	2087,4	823	1927,7	6	12,1	60	144,2
			92,6 %	92,5 %	0,7 %	0,6 %	6,7 %	6,9 %
Celkem	2139	3650,7	1977	3383,5	67	89	89	173,2
			92,7 %	92,8 %	3,1 %	2,4 %	4,2 %	4,7 %

Pramen: ÚKZÚZ

Hlavní důvody neuznání množitelských porostů po přehlídkách v roce 2009: mezerovitost, špatný zdravotní stav, vyšší výskyt plísně bramboru a bakterií.

Počet odrůd na množitelských plochách v letech 2005 až 2009

Rok	Množitelská plocha			
	nad 100 ha	50 - 100 ha	10 - 50 ha	do 10 ha
Počet odrůd				
2005	10	6	44	118
2006	9	8	43	119
2007	10	8	48	133
2008	8	12	50	129
2009	8	11	49	141

Pramen: ÚKZÚZ

Odrůdy s větší množitelskou plochou než 100 ha v roce 2005: Adéla, Agria, Dali, Ditta, Impala, Laura, Marabel, Ornella, Rosara, Saturna.

Odrůdy s větší množitelskou plochou než 100 ha v roce 2006: Adéla, Dali, Impala, Laura, Marabel, Ornella, Rosara, Saturna, Westamyl.

Odrůdy s větší množitelskou plochou než 100 ha v roce 2007: Adéla, Dali, Impala, Laura, Marabel, Ornella, Princess, Rosara, Saturna, Westamyl.

Odrůdy s větší množitelskou plochou než 100 ha v roce 2008: Adéla, Dali, Impala, Magda, Marabel, Ornella, Princess, Rosara.

Odrůdy s větší množitelskou plochou než 100 ha v roce 2009: Adéla, Dali, Impala, Magda, Marabel, Ornella, Princess.

Přehled dovezené sadby brambor v tunách

Rok	Generace						Počet odrůd
	SE I	SE 2	E	C I	C 2	Celkem	
2005	38,50	155,75	2 126,57	562,90	667,50	3 551,22	123
2006	39,00	134,13	1 855,25	1 121,20	471,88	3 621,46	137
2007	1,1	288,86	2 681,38	2 788,75	1 635,63	7 395,72	152
2008	0	311,85	2 355,77	2 004,65	1 726,01	6 398,28	143
2009	0	251,77	1 991,98	1 820,32	231,40	4 295,46	147

Pramen: ÚKZÚZ

Poznámka: * Dovoz sadbových brambor dovezených na základě ohlášení dovozu podle zákona č. 219/2003 Sb. o uvádění do oběhu sadby pěstovaných rostlin a o změně některých zákonů v platném znění

Dovoz a vývoz sadbových brambor v tunách v letech 2000 - 2009

Kalendářní rok	2001	2002	2003	2004	2005	2006	2007	2008	2009
Dovoz	3 617	6 141	5 343	11 853	4 053	5 157	7 820	8 539	5 167
Vývoz	1 837	1 744	1 254	644	2 788	7 216	3 836	4 404	6 032

Pramen: ČSÚ

Rozhodující množství sadby brambor se do ČR dováží z Nizozemska a Německa, náš vývoz směřuje zejména do Polska, na Slovensko a také do Německa .

VÝROBKY A POLOTOVARY Z BRAMBOR

Ve většině vyspělých zemích klesá spotřeba syrových brambor ke kuchyňské přípravě. Spotřebitelé ustupují od tradiční domácí úpravy brambor a z vysoké nabídky potravinářských zpracovatelů, výrobců polotovarů i hotových výrobků, využívají tyto výrobky k přípravě jídel v domácí kuchyni. Novými technologickými postupy se zvyšuje výtěžnost, snižují se skladovací ztráty u prvovýrobců, zpracovatelů, v celém obchodním řetězci, ale i spotřebitelů. Časově poměrně náročná příprava brambor ke stolní úpravě i výhodné spotřebitelské ceny polotovarů a výrobků z brambor, mají vliv na pokles spotřeby syrových brambor. Českému bramborářství neprospívá ani zvyšující se dovoz různých bramborových výrobků a polotovarů. Od vstupu ČR do EU dovoz bramborových výrobků a polotovarů do České republiky prudce roste. V porovnání mezi marketingovým rokem 2004/05 a 2007/08 vzrostl dovoz různých bramborových výrobků a polotovarů po konverzním přepočtu na syrové brambory o 50 tis. t. Vývoz vzrostl ve stejném období o 19,2 tis. t syrových brambor.

V roce 2007/08 bylo ve výrobcích a polotovarech dovezeno po konverzním přepočtu 179,1 tis. t syrových brambor a celková deklarovaná dovozní hodnota dosáhla 1,12 mld. Kč. Vyvezeno bylo ve stejném období 49,6 tis. t syrových brambor a deklarovaná vývozní hodnota činila 0,40 mld. Kč. Pokles spotřebitelské ceny brambor pro přímou spotřebu a začínající krize měla v roce 2008/09 vliv na snížení dovozu bramborových výrobků a polotovarů, kterých bylo po konverzním přepočtu dovezeno 170,5 tis. t (-8,6 tis. t) a deklarovaná dovozní hodnota však stagnovala na 1,12 mld. Kč. Ve stejném období bylo vyvezeno 46,5 tis. t syrových brambor a deklarovaná vývozní hodnota poklesla na 0,39 mld. Kč.

Za sedm měsíců marketingového roku 2009/10 bylo již ve výrobcích a polotovarech dovezeno po konverzním přepočtu 88,9 tis. t syrových brambor a vyvezeno bylo ve stejném období po konverzním přepočtu 34,4 tis. t syrových brambor.

Dovoz výrobků a polotovarů z brambor přepočtený na syrové brambory

Výrobek/Marketingový rok			2004/05	2005/06	2006/07	2007/08	2008/09	2009/10 ²⁾
Položka CN	Název výrobku ¹⁾	Koef. přepočtu	Dovoz brambor v t po konverzním přepočtu výrobků a polotovarů					
07101000	Brambory i vařené zmrazené	1,9	573,4	67,9	225,0	4 848,2	5 342,9	2 825,0
11051000	Mouka, krupice a prášek z brambor	6,5	1 735,9	1 013,1	184,0	184,0	215,6	91,7
11052000	Mouka, granule a pelety z brambor	6,5	13 166,7	9 895,0	13 032,0	13 032,1	14 718,3	8 921,2
20041010	Brambory vařené neupravené, zmrazené	1,9	19 725,6	22 245,1	14 808,0	14 821,2	13 703,6	9 718,5
20041091	Brambory ve formě mouky, krupice	6,5	6,8	27,0	1 869,0	1 868,7	3 450,6	1 294,5
20041099	Bramborové hranolky	3,3	77 998,2	79 579,0	113 119,0	113 075,4	100 670,5	50 116,5
20052010	Brambory ve formě mouky, šrotu nebo vloček	6,5	5 192,0	5 499,7	10 271,0	10 270,6	8 428,6	4 589,8
20052020	Bramborové lupínky	4,2	5 621,9	9 031,6	13 843,0	14 156,2	15 868,8	7 876,6
20052080	Bramborové výrobky - ostatní	3,0	5 191,5	6 073,7	6 851,0	6 851,1	8 141,4	3 416,2
11081300	Škrob bramborový	4,5	17 427,6	19 987,7	29 948,9	27 153,5	39 723,8	17 397,5
Celkový dovoz syrových brambor po konverzním přepočtu v t			146 639,5	153 418,7	190 295,8	206 261,0	210 264,1	106 247,5

Pramen: ČSÚ

Poznámka: Koeficienty pro konverzní přepočty byly zpracovány s využitím grantu NAZV č. QC 10009/2000/02 ve spolupráci VÚZE, VÚB, ČŠS, ASA Bonn - Německo

¹⁾ Zkrácený název výrobku

²⁾ Dovoz výrobků po přepočtu na brambory od července 2009 do ledna 2010

Vývoz výrobků a polotovarů z brambor přepočtený na syrové brambory

Výrobek/Marketingový rok			2004/05	2005/06	2006/07	2007/08	2008/09	2009/10 ²⁾
Položka CN	Název výrobku ¹⁾	Koefic. přepočtu	Vývoz brambor v t po konverzním přepočtu výrobků a polotovarů					
07101000	Brambory i vařené, zmrazené	1,9	62,4	69,5	28,0	60,7	1 442,6	827,2
11051000	Mouka, krupice a prášek z brambor	6,5	2 475,2	1 948,1	3 056,3	1 888,5	1 454,9	922,8
11052000	Mouka, granule a pelety z brambor	6,5	988,1	1 308,3	1 372,7	1 270,6	1 773,4	1 191,7
20041010	Brambory vařené jinak neupravené, zmrazené	1,9	253,7	1 241,6	654,3	61,4	184,2	105,6
20041091	Brambory ve formě mouky, krupice	6,5	171,3	97,0	55,9	0,0	0,0	0,1
20041099	Brambory konzervované ne v octě, zmrazené	3,3	19 282,4	26 921,5	28 135,9	27 454,7	22 917,5	19 503,0
20052010	Brambory ve formě mouky, šrotu, vloček	6,5	1 961,3	2 144,9	2 090,8	1 834,8	1 390,5	846,8
20052020	Brambory tence krájené, smažené, pečené	4,2	6 463,0	11 503,8	14 345,0	14 642,2	15 020,6	9 988,1
20052080	Bramborové výrobky - ostatní	3,0	1 384,6	2 077,2	2 282,4	2 393,8	2 298,6	987,1
11081300	Škrob bramborový	4,5	23 023,8	28 318,5	35 793,0	20 361,2	17 706,2	27 544,5
Celkový vývoz syrových brambor po konverzním přepočtu v t			56 065,8	75 630,2	87 814,3	69 967,8	64 188,7	61 916,9

Pramen: ČSÚ

Poznámka: Koeficienty pro konverzní přepočty byly zpracovány s využitím grantu NAZV č. QC 10009/2000/02 ve spolupráci VÚZE, VÚB, ČŠS, ASA Bonn - Německo

¹⁾ Zkrácený název výrobku

²⁾ Vývoz výrobků po přepočtu na brambory od července 2009 do ledna 2010

Saldo zahraničního obchodu s bramborovými výrobky a polotovary v mil. Kč

Rok	2001/02	2002/03	2003/04	2004/05	2005/06	2006/07	2007/08	2008/09
Dovoz	555,6	575,0	660,6	745,4	791,2	1 113,5	1 120,5	1 122,9
Vývoz	132,4	116,5	154,6	218,2	374,9	408,9	403,6	393,9
Saldo	-423,2	-458,5	-506,0	-527,3	-416,3	-704,6	-716,9	-729,0

Pramen: ČSÚ

Záporné saldo zahraničního obchodu s bramborovými výrobky a polotovary postupně roste. Vlivem neúrody, zhoršené kvality v nabídce a prudce rostoucí spotřebitelské ceny brambor v ČR se v roce 2006/07 proti roku 2005/06 zvýšil dovoz bramborových výrobků a polotovarů. Po konverzním přepočtu na brambory vzrostl dovoz o 26,9 tis. t a celková deklarovaná dovozní hodnota vzrostla o 322,3 mil. Kč. V následujícím roce 2007/08 se dovoz po přepočtu na brambory meziročně zvýšil o dalších 18,8 tis. t a deklarovaná dovozní hodnota o 7,0 mil. V roce 2008/09 došlo proti minulému roku k poklesu dovozu o 8,6 tis. t brambor ve výrobcích a polotovarech, ale dovozní deklarovaná hodnota vzrostla o 2,4 mil. Kč.

Od vstupu do EU činil vývoz výrobků a polotovarů z ČR po přepočtu na brambory proti dovozu v průměru 23 %. Deklarovaná vývozní hodnota za stejné období dosahovala v průměru 36,8 %. V posledních dvou marketingových letech jak množství vyvezených výrobků a polotovarů, tak i celková vývozní deklarovaná hodnota u výrobků a polotovarů klesá.

**Země nejvyššího objemu zahraničního obchodu s Českou republikou
(položka 2004 1099 – Bramborové hranolky)**

	Dovoz			Vývoz		
	Země	Množství v t	Celková dovozní hodnota v tis. Kč	Země	Množství v t	Celková vývozní hodnota v tis. Kč
2005/06	Polsko	10 015,5	167 729	Maďarsko	3 184,4	41 596
	Belgie	6 233,2	78 012	Slovensko	2 811,1	49 301
	Nizozemsko	2 984,5	43 391	Bulharsko	1 218,2	7 828
	Francie	2 451,7	25 932	Polsko	646,1	9 153
2006/07	Polsko	10 104,5	205 650	Maďarsko	3 309,5	58 782
	Belgie	9 760,0	157 761	Slovensko	2 594,5	51 403
	Nizozemsko	4 629,6	113 200	Polsko	1 273,3	22 204
	Německo	2 471,1	48 458	Bulharsko	948,0	10 038
2007/08	Polsko	13 328,4	174 215	Maďarsko	2 799,8	46 198
	Nizozemsko	10 579,4	221 869	Slovensko	2 603,0	52 087
	Belgie	6 172,2	87 124	Polsko	1 209,7	19 483
	Německo	2 619,0	52 346	Bulharsko	880,9	11 549
2008/09	Nizozemsko	12 455,8	243 953	Maďarsko	1 487,8	19 054
	Polsko	11 179,2	205 271	Bulharsko	1 247,6	13 862
	Belgie	5 182,9	62 023	Rakousko	589,5	8 846
	Německo	1 138,4	26 169	Rumunsko	389,7	5 522

Pramen: ČSÚ

**Země nejvyššího objemu zahraničního obchodu s Českou republikou
(položka 20052020 – Bramborové lupínky)**

	Dovoz			Vývoz		
	Země	Množství v t	Celková dovozní hodnota v tis. Kč	Země	Množství v t	Celková vývozní hodnota v tis. Kč
2005/06	Polsko	1 667,9	117 122	Slovensko	2 464,9	147 931
	Německo	300,5	22 150	Německo	98,1	8 223
	Itálie	91,4	4 422	Irsko	64,6	3 565
	Maďarsko	26,7	1 307	Rumunsko	42,7	2 964
2006/07	Polsko	1 720,9	117 545	Slovensko	3 076,6	183 633
	Německo	270,9	20 889	Polsko	2 154,7	3 334
	Nizozemsko	112,1	1 750	Slovensko	44,2	2 241
	Itálie	80,2	3 971	Rumunsko	39,2	2 988
2007/08	Polsko	1 512,4	105 103	Slovensko	3 296,9	196 396
	Německo	457,6	36 072	Rumunsko	64,8	4 106
	Nizozemsko	626,5	16 923	Polsko	58,8	3 511
	Maďarsko	321,8	26 244	Chorvatsko	57,7	3 163
2008/09	Maďarsko	1 465,8	120 949	Slovensko	3 304,1	213 859
	Belgie	810,0	32 759	Polsko	127,4	8 245
	Polsko	769,9	53 535	Chorvatsko	85,5	4 468
	Německo	345,5	29 047	Rumunsko	48,5	2 993

Pramen: ČSÚ

Vývoj spotřebitelských cen bramborových výrobků a polotovarů

Spotřebitelská cena hranolků bramborových mražených v posledních devíti letech dosahuje průměru 28,62 Kč/kg. Nejnižší spotřebitelská cena byla v roce 2005 ve výši 24,39 Kč/kg a nejvyšší 31,59 Kč/kg v roce 2008. Spotřebitelská cena bramborových knedlíků v prášku za posledních devět let dosahuje průměru 48,54 Kč/kg. Nejnižší spotřebitelská cena 44,74 Kč/kg byla v roce 2004 a nejvyšší 53,14 Kč/kg v roce 2008. V roce 2009 opět klesla na 49,37 Kč/kg.

Průměrné roční spotřebitelské ceny bramborových výrobků a polotovarů v Kč/kg

Ukazatel	2001	2002	2003	2004	2005	2006	2007	2008	2009
Hranolky bramborové mražené	29,86	29,66	28,47	27,44	24,39	25,49	30,10	31,59	30,56
Bramborové knedlíky v prášku	52,24	51,14	48,81	44,74	45,58	45,36	46,53	53,14	49,37

Pramen: ČSÚ

ŠKROB BRAMBOROVÝ A BRAMBORY URČENÉ K VÝROBĚ BRAMBOROVÉHO ŠKROBU

Sklizeň brambor pro výrobu bramborového škrobu byla v roce 2009 velmi podobná sklizni v předchozím roce 2008. Produkční plochy, výnos i množství zpracovaných brambor bylo téměř stejné, ovšem díky nižší škrobnatosti hlíz bylo vyrobeno pouze 29 618 tun bramborového škrobu. Národní výrobní kvótu tuzemští výrobci škrobu opět nevyužili, vyrobený škrob činil pouze necelých 88 % celkové kvóty. Bylo zpracováno 136 581 t brambor o průměrné škrobnatosti 18,70 %.

Vývoj produkčních ploch a produkce brambor na výrobu škrobu

Ukazatel	Produkční plochy (ha)	Průměrný výnos (t/ha)	Zpracováno brambor (t)
2002/03	5 007	35,00	175 240
2003/04	4 500	22,30	99 189
2004/05	5 173	28,65	147 898
2005/06	5 257	31,70	166 353
2006/07	4 857	23,00	110 576
2007/08	4 521	33,00	149 622
2008/09	4 216	33,00	136 177
2009/10	4.378	33,00	136 581

Pramen: ČŠS

Národní doplňková platba pěstitelům brambor určených k výrobě bramborového škrobu

Na základě Přístupové smlouvy mezi ČR a EU mohla ČR z národních zdrojů poskytovat pěstitelům brambor určených k výrobě bramborového škrobu národní doplňkovou platbu až do výše 100 % úrovně přímých plateb poskytovaných ve starých členských zemích EU. SZIF vyplatil v marketingovém roce 2008/09 podle NV č. 115/2004 Sb., v platném znění, celkem 49 236 tis. Kč na množství 136 177 t brambor.

Národní doplňková platba vázaná na produkci, vyplácená pěstitelům brambor určených k výrobě bramborového škrobu v marketingovém roce 2009/10 podle NV č. 115/2004 Sb.

Výrobce škrobu	Celkem dodavatelů	Vyplaceno celkem v Kč couplovaná část národní doplňkové platby	Brambory (t)	Škrob v tunách na který byla vyplácena národní doplňková platba	Přidělená kvóta (t)
Lyceby Amylex, a.s.	82	27 859 380,890	77 137,723	16 693,495	17 887
Škrobárny Pelhřimov, a.s.	134	17 772 738,930	49 020,117	10 649,523	12 173
Natura, a.s. Hamry	40	3 579 360,690	9 771,970	2 144,773	2 213
Amylex Radešínská Svratka s.r.o.	16	219 219,290	650,750	131,357	1 387
Celkem	272	49 430 699,800	136 580,560	29 619,148	33 660

Pramen: SZIF

Průměrná cena brambor v roce 2009 (viz tabulka níže) byla 1 777,- Kč/t. Tato cena byla zhruba o 25,- Kč nižší než v roce 2008. Důvodem nižší ceny byl nižší průměrný příplatek k ceně brambor resp. většina výrobců jej vůbec nevyplácela. Příznivě na cenu brambor určených k výrobě škrobu působil měkčí kurs české koruny vůči EUR.

Do průměrné ceny jsou zahrnuty obě části národní doplňkové platby pro brambory určené k výrobě bramborového škrobu. Platba vázaná na produkci, tzv. couplovaná část národní doplňkové platby je vyplácena na základě žádosti, kterou podá za pěstitele brambor výrobce škrobu v souvislosti s NV č. 115/2004 Sb. v platném znění. Druhá část národní doplňkové platby - platba oddělená od produkce, tzv. decouplovaná část byla rovněž zahrnuta do výše uvedené ceny a byla vyplácena na základě NV č. 112/2008 Sb., v platném znění, podle uzavřené pěstitelské smlouvy v roce 2007, a to přímo pěstiteli brambor na základě jeho žádosti podané na SZIF.

V průměrné ceně je rovněž zahrnuto paušální dopravné brambor do škrobárny, které je hrazeno výrobcem škrobu. Dopravné za brambory pro rok 2009 bylo u většiny výrobců škrobu zvýšeno. Ostatní tradiční příplatky, které vyplácí zpracovatelé pěstitelům, jsou zahrnuty v průměrné ceně brambor. Příplatek k ceně brambor, který je rovněž součástí průměrné ceny, byl vyplácen pouze jedním výrobcem škrobu.

Závěrem lze konstatovat, že cena brambor určených k výrobě bramborového škrobu nepodléhá významným výkyvům cen ostatních zemědělských komodit, které byly zaznamenány v posledních letech.

Vývoj v pěstování a nákupu surovin pro výrobu bramborového škrobu v ČR

Rok sklizně	Plocha brambor (ha)	Průměrný výnos * (t/ha)	Průměrná škrobnatost (%)	Průměrný výnos škrobu (t/ha)	Průměr. cena brambor (Kč /t)	Zpracováno brambor (t)
2002	5 007	35,00	17,62	7,2	1 970	175 240
2003	4 500	22,30	19,44	5,1	2 184	99 189
2004	5 173	28,65	20,11	6,6	2 040	147 898
2005	5 257	31,70	18,80	7,0	1 815	166 353
2006	4 857	23,00	19,81	5,3	1 809	110 576
2007	4 521	33,00	18,86	7,3	1 906	149 622
2008	4 216	33,00	19,18	7,5	1 802	136 177
2009	4 378	33,00	18,70	7,2	1 777	136 581
2010**	4 477	33,50	19,00	7,5	1 800	150 000

Pramen: ČŠS

Poznámka: * Průměrný výnos brambor (bez sadby), ** předběžné údaje

Výroba bramborového škrobu

Rok	Zpracované brambory (t)	Množství vyrobeného škrobu (t)	Průměrná škrobnatost (%)
2002	175 240	35 970	17,62
2003	99 189	22 899	19,44
2004	147 898	33 644	20,11
2005	166 353	36 281	18,80
2006	110 576	25 016	19,81
2007	149 622	32 692	18,86
2008	136 177	30 105	19,18
2009	136 581	29 618	18,70
2010*	150 000	33 660	19,00

Pramen: ČŠS

Poznámka: * předběžné údaje

Bilance zahraničního obchodu s nativním bramborovým škrobem (11081300) v tunách

Kalendářní rok	2002	2003	2004	2005	2006	2007	2008	2009
Dovoz	2048	79	2 894	5 222	5 563	5 807	7 801	8 214
Vývoz	4 441,4	3 599,4	4 929	5 937	8 084	5 502	3 374	7 488
Saldo	2 393,4	3 520,4	2 035	715	2 521	- 305	- 4 427	- 726

Pramen: ČSÚ

Bilance zahraničního obchodu výrobků ze škrobu**Dovoz a vývoz glukózových sirupů (1702 30) v tunách**

Rok	2002	2003	2004	2005	2006	2007	2008	2009
Dovoz	42 374	24 828	37 162	36 232	43 997	38 322	28 402	27 254
Vývoz	-	-	-	3 947	4 683	4 228	3 037	4 635

Pramen: ČSÚ

Dovoz a vývoz dextransů a modifikovaných škrobů (3505 10 10, 50, 90) v tunách

Rok	2002	2003	2004	2005	2006	2007	2008	2009
Dovoz	13 106	14 564	23 535	17 090	16 006	16 267	10 169	9 379
Vývoz	8 663	12 154	15 937	15 945	15 933	14 230	12 683	11 451
Saldo	- 4 443	- 2 410	- 7 598	- 1 145	- 73	- 2 037	2 514	2 072

Pramen: ČSÚ

Dovoz a vývoz přípravků k úpravě povrchu na bázi škrobu (3809 10 10, 30, 50, 90) v tunách

Rok	2002	2003	2004	2005	2006	2007	2008	2009
Dovoz	3 808	2 815	3 780	1 664	420	478	300	368
Vývoz	261	92	101	84	64	190	121	213
Saldo	- 3 547	- 2 723	- 3 679	- 1 580	- 356	- 288	- 179	155

Pramen: ČSÚ

Nejvýznamnější dovozní položkou výrobků ze škrobu jsou v ČR dlouhodobě glukóзовые sirupy. V roce 2009 se jich dovezlo necelých 28 tis. t. Vývoz sirupů tvořil zhruba sedminu dováženého množství.

Další významnou položkou jak dovozu tak i vývozu jsou dextransy a modifikované škroby. Objem dovozu a vývozu je zvláště v posledních letech dosti vyrovnaný, v roce 2009 se pohyboval v rozmezí 11,5 tis. t.

Zpracovatelský průmysl na výrobu bramborového škrobu

V roce 2004, při vstupu do EU, obdržela ČR v rámci SOT se škrobem národní výrobní kvótu v celkové výši 33 660 t bramborového škrobu, která byla rozdělena mezi 4 společnosti (celkem 5 závodů) následujícím způsobem:

Zpracovatelské závody na výrobu bramborového škrobu v ČR

Název a sídlo firmy	Výrobní závody	Kapacita zpracování brambor v t	Kapacita výroby škrobu v t	Přidělená kvóta v t
LYCKEBY AMYLEX, a.s. Horažďovice	Horažďovice	150 000	30 000	17 887
Škrobárny Pelhřimov, a.s.	Pelhřimov, Chýnov	75 000	15 000	12 173
NATURA, a.s. Hamry	Hamry	20 000	4 000	2 213
Amylex Radešínská Svratka s.r.o.	Hodíškov	10 000	2 000	1 387
Celkem		255 000	51 000	33 660

Pramen: SZIF, ČSÚ

V letošním roce, 11. ledna 2010, oznámila firma Natura a.s. Hamry odevzdání přidělené subkvóty k výrobě bramborového škrobu, ve výši 2 213 tun bramborového škrobu.

Tato subkvóta bude rozdělena stávajícím třem škrobárnám na základě jejich žádostí v poměru, v jakém byla rozdělena národní výrobní kvóta. Administrací SOT se škrobem je pověřen SZIF, který také toto rozdělení fakticky provede za podmínky, že škrobárna, které byla v rámci tohoto přerozdělení zvýšena subkvóta, převezme závazky vůči pěstitelům brambor vyplývající z původně uzavřených pěstitelských smluv s firmou Natura, a.s. Hamry.

Bilance výroby a spotřeby nativního bramborového škrobu* v tis. tun

Ukazatel	2003/04	2004/05	2005/06	2006/07	2007/08	2008/09	2009/10 *
Počáteční zásoba	0,6	0,0	0,7	2,4	1,1	2,0	2,7
Výroba	23,0	33,6	36,3	25,0	32,7	30,1	29,6
Dovoz	2,5	3,9	4,4	6,6	6,0	8,2	6,0
Celková nabídka	26,1	37,5	41,4	34,0	39,8	40,3	38,3
Tuzemská spotřeba	21,8	31,7	32,7	24,9	33,3	30,2	31,0
Vývoz	4,3	5,1	6,3	8,0	4,5	7,4	6,5
Celková poptávka	26,1	36,8	39,0	32,9	31,3	37,6	37,5
Konečná zásoba	0,0	0,7	2,4	1,1	2,0	2,7	0,8

Pramen: ČSÚ, MZe a VÚZE

Poznámka: * odhad MZe ČR a ČŠS

Statistika výroby bramborového škrobu v ČR v roce 2009

Výrobce škrobu	Osázené plochy	Kontrahováno brambor	Prům. výnos brambor	Zpracováno brambor	Nakoupený škrob v bramborách	Průměrná škrobnatost
	ha	t	t/ha	t	t	%
LYCKEBY AMYLEX, a. s.	2 300	80 288	34	77 138	16 693	18,70
Škrobárny Pelhřimov, a. s.	1 620	54 114	32	49 020	10 649	18,70
NATURA, a. s. Hamry	311	9 627	31	9 772	2 145	18,85
Amylex Radešinská Svratka s. r. o.	147	6 168	37	651	131	17,20
Celkem	4 378	150 197	33	136 581	29 618	18,70

Pramen: ČŠS,

Poznámka: vypracováno na základě údajů jednotlivých výrobců.

V marketingovém roce 2009/10 se v České republice předpokládá, že bude osázeno přibližně 4,5 tis. ha brambor pro výrobu škrobu. K uvedenému číslu je třeba připočítat přibližně 900 ha na zajištění reprodukce sadby. Při předpokládaném průměrném hektarovém výnosu 33,5 t se celková produkce odhaduje na 150 tis. tun brambor pro výrobu škrobu a přibližně 13 tis. t sadby brambor k osázení produkčních ploch.

Pro marketingový rok 2009/10 výrobci škrobu a pěstitelé brambor předpokládají, že uzavřou pěstitelské smlouvy o pěstování brambor určených k výrobě bramborového škrobu na celou přidělenou národní výrobní kvóta na bramborový škrob.

Seznam doporučených odrůd bramboru pro výrobu škrobu 2009

I v roce 2009 organizoval Ústřední bramborářský svaz ČR na základě pověření ÚKZÚZ a za finanční podpory MZe ČR zkoušení odrůd brambor pro výrobu bramborového škrobu pro jejich zapsání do Seznamu doporučených odrůd. Zkoušky probíhaly na 5 zkušebních stanicích (Domanínek, Horažďovice, Lukavec, Lípa a Vysoká).

Celkem bylo zkoušeno 17 odrůd. Ve vyhodnocení, provedeném odbornou komisí ÚKZÚZ je uvedeno 11 odrůd, které absolvovaly tříletou řadu zkoušek. Základními kritérii pro zapsání do SDO jsou výnos škrobu nad 10 tun z jednoho hektaru, obsah škrobu nad 17 % a výskyt hnilob do 2 %. Konečné výsledky výnosu škrobu na jednotlivých zkušebních stanicích a výsledky, dosažené u jednotlivých odrůd, uvádějí následující tabulky:

Výnos škrobu (t.ha⁻¹) v letech 2007 - 2009

Odrůda	Domanínek	Horažďovice	Lípa	Lukavec	Vysoká	Průměr	
Arabela	8,8	7,9	9,9	9,7	10,9	9,44	88
Fabia	9,6	7,6	9,7	11,5	11,0	9,86	92
Orbit	9,6	7,4	10,6	10,3	12,4	10,04	94
Rebel	9,4	8,3	11,0	11,2	11,8	10,35	97
David	8,6	8,5	10,6	12,0	12,3	10,41	97
Vladan	9,4	7,9	10,7	10,1	11,9	10,02	94
Žofie	9,8	9,9	10,1	12,6	11,7	10,81	101
Krumlov	10,5	10,8	9,5	14,6	13,6	11,79	110
Ornella	9,3	8,8	9,9	11,7	11,6	10,28	96
Sibu	11,6	11,5	10,6	13,2	13,8	12,15	114
Westamyl	10,8	9,8	11,1	14,4	13,8	12,01	112
Průměr	9,8	9,0	10,3	12,0	12,3	10,70	100

Pramen:ÚBS ČR

Seznam doporučených odrůd bramboru pro výrobu škrobu

Odrůda	Hniloby (%)	Škrobnatost (%)	Výnos škrobu (t.ha ⁻¹)
Orbit	1,4	20,3	10,04
Rebel	0,2	21,0	10,35
David	0,5	21,4	10,41
Vladan	0,5	19,3	10,02
Žofie	1,1	19,7	10,81
Krumlov	0,2	19,5	11,79
Ornella	0,6	20,6	10,28
Sibu	0,3	19,8	12,15
Westamyl	0,0	21,8	12,01

Pramen: ÚBS ČR

Společná organizace trhu se škrobem v rámci EU

Především nařízení Rady (ES) vydaná na začátku roku 2009 stanovila nově pravidla společné zemědělské politiky i v sektoru brambor a bramborového škrobu.

- Nařízení Rady (ES) č. 72/2009 ze dne 19. ledna 2009, o úpravách společné zemědělské politiky změnou nařízení (ES) č. 247/2006, (ES) č. 320/2006, (ES) č. 1405/2006, (ES) č. 1234/2007, (ES) č. 3/2008 a (ES) č. 479/2008 a zrušením nařízení (EHS) č. 1883/78, (EHS) č. 1254/89, (EHS) č. 2247/89, (EHS) č. 2055/93, (ES) č. 1868/94, (ES) č. 259697, (ES) č. 1182/2005 a (ES) č. 315/2007.

- Nařízení Rady (ES) č. 73/2009 ze dne 19. ledna 2009, kterým se stanoví společná pravidla pro režimy přímých podpor v rámci společné zemědělské politiky a kterým se zavádějí některé režimy podpor pro zemědělce a kterým se mění nařízení (ES) č. 1290/2005, (ES) č. 247/2006, (ES) č. 378/2007 a zrušuje nařízení (ES) č. 1782/2003.
- Nařízení Rady (ES) č. 1234/2007 ze dne 22. října 2007, kterým se stanoví společná organizace zemědělských trhů a zvláštní ustanovení pro některé zemědělské produkty („jednotné nařízení o společné organizaci trhů“), v platném znění.
- Nařízení Komise (ES) č. 571/2009 ze dne 30. června 2009, kterým se stanoví prováděcí pravidla k nařízení Rady (ES) č. 1234/2007, pokud jde o stanovení režimu kvót pro výrobu bramborového škrobu.
- Nařízení Komise ES č. 2235/2003 ze dne 23. prosince 2003, kterým se stanoví obecná pravidla pro použití Nařízení Rady č. 1782/2003 a č. 1868/1994, pokud se jedná o bramborový škrob.
- Rozhodnutí Komise ze dne 22. června 2009, kterým se povoluje poskytování doplňkových vnitrostátních přímých plateb v České republice v roce 2009.
- Nařízení vlády č. 115/2004 Sb. ze dne 18. února 2004, kterým se stanoví některé postupy při provádění opatření společné organizace trhu se škrobem v platném znění.
- Nařízení vlády č. 112/2008 Sb. ze dne 26. března, o stanovení některých podmínek poskytování národních doplňkových plateb k přímým podporám.
- Nařízení vlády č. 480/2009 Sb. ze dne 21. prosince 2009, kterým se mění některá nařízení vlády v souvislosti s přijetím nařízení vlády o stanovení důsledků porušení podmíněnosti poskytování některých podpor.

Kvóty producentům státům v EU pro výrobu bramborového škrobu na roky 2007/08 až 2011/12 v tunách

Členská země	Kvóta	Členská země	Kvóta
Německo	656 298	Rakousko	47 691
Nizozemsko	507 403	Česká republika	33 660
Francie	265 354	Lotyšsko	5 778
Dánsko	168 215	Španělsko	1 943
Polsko	144 985	Litva	1 211
Švédsko	62 066	Slovensko	729
Finsko	53 178	Estonsko	250
Celkem EU 27			1 948 761

Pramen: NR (ES) č. 72/2009

System finančních podpor pro výrobu bramborového škrobu

V marketingovém roce 2009/10 zahrnuje SOT se škrobem celkem tři druhy finančních podpor.

- národní doplňková platba pěstiteli brambor podle NV č. 115/2004 Sb. a NV č. 112/2008 Sb.
- prémie výrobcům bramborového škrobu
- vývozní náhrada při vývozu škrobu a výrobků a zboží vyrobeného ze škrobu

Od marketingového roku 2009/10 bylo poskytování výrobní náhrady nařízením Rady (ES) č. 72/2009 zrušeno.

Administraci těchto finančních podpor provádí SZIF.

Minimální cena brambor

Výrobce škrobu je povinen platit pěstiteli brambor minimální cenu za dodané brambory. Minimální cena je závislá na obsahu škrobu v bramborách. Minimální cenu, prémie výrobcům škrobu a národní doplňkovou platbu pěstitelům brambor zveřejňuje SZIF do 30. 9. kalendářního roku na internetové adrese: www.szif.cz.

Národní doplňková platba pěstiteli brambor

Podle pokynů EK musela být národní doplňková platba, kterou ČR poskytuje pěstitelům brambor, částečně oddělena od produkce, tzv. decouplována. V současné době je tedy národní doplňková platba pro brambory určené k výrobě bramborového škrobu rozdělena na dvě samostatné dílčí podpory. Obě dvě platby administruje a vyplácí SZIF.

Platba vázaná na produkci

První je platba dále vázaná na produkci brambor, tzv. couplovaná platba poskytovaná na základě NV č. 115/2004 Sb., kde jsou finanční prostředky poskytovány na brambory dodané do škrobárny. Žádost o národní doplňkovou platbu pro pěstitele brambor (couplovanou platbu) zasílají na základě NV č. 115/2004 Sb. na SZIF pěstitelé brambor prostřednictvím výrobců bramborového škrobu.

Platba oddělená od produkce

Druhá platba oddělená od produkce, bez vazby na dodávanou komoditu, v tomto případě brambory, je tzv. decouplovaná platba. Pro rok 2009 byla poskytována na základě NV č. 112/2008 Sb. Finanční prostředky byly v případě této platby poskytovány na základě smlouvy o pěstování brambor pro výrobu škrobu uzavřené do 31. března 2007. Žádost o platbu na brambory pro výrobu škrobu (decouplovanou platbu) zasílali fyzické nebo právnické osoby na základě NV č. 112/2008 Sb.

Konkrétní výše národní doplňkové platby pro brambory určené k výrobě bramborového škrobu.

Obě části plateb vychází z přímé platby 110,54 EUR/ t škrobu, podle obsahu škrobu v bramborách je přepočítána na 1 t brambor.

Platba vázaná na produkci (couplovaná) = 66,324 EUR/t - bude vyplácena v přímé vazbě na produkci, tzn. na brambory dodané do škrobárny.

Platba oddělená od produkce (decouplovaná) = 44,216 EUR/t - bude vyplácena jako platba na brambory pro výrobu škrobu na základě smlouvy o pěstování brambor pro výrobu škrobu uzavřené do 31. 3. 2007 mezi žadatelem o platbu na brambory pro výrobu škrobu a zpracovatelem brambor.

Od této platby se odečítá aktuální platba SAPS.

$$D = \frac{V \times PP - SAPS}{V}$$

Legenda ke vzorci:

- D - Platba oddělená od produkce (decouplovaná)
- V - průměrná výtěžnost škrobu v tunách z 1 ha = 6,93 t/ha
- PP - Část přímé platby určená pro platbu oddělenou od produkce na 1 tunu škrobu = 44,216 EUR/t škrobu
- SAPS - přímá platba na 1 ha zemědělské půdy = 147,43 EUR/ha pro rok 2009
- D pro rok 2009 = 22,94 EUR/t škrobu

Je uváděna maximální možná výše plateb a pravděpodobná výše platby SAPS. Podle skutečné celkové plochy oprávněné zemědělské půdy dochází k úpravě platby SAPS a z toho vyplývající výše platby oddělené od produkce.

Obě platby – vázaná na produkci i oddělená od produkce jsou vypláceny v Kč, ve směnném kurzu, který je stanoven podle předpisu EU.

Prémie výrobcům bramborového škrobu

Výše této prémie pro výrobce škrobu byla pro marketingový rok 2009/10 stanovena NR (ES) č. 72/2009. Tato prémie je vyplácena ve výši 22,25 EUR/t bramborového škrobu. Pro výpočet skutečné výše prémie na 1 tunu brambor se použije obdobný způsob jako při výpočtu minimální ceny brambor (22,25 EUR děleno množstvím brambor potřebných na výrobu 1 tuny škrobu při dané škrobnatosti). Vyplacení této prémie výrobcům škrobu je vázáno dodržením stanovených podmínek vůči producentům brambor. Jedná se především o převzetí smluvního množství brambor a zaplacení stanovené minimální ceny.

Vývozní náhrada při vývozu škrobu a výrobků a zboží vyrobeného ze škrobu

Vývozní náhrady jsou vypláceny vývozci škrobu a výrobků z něj, kteří tyto výrobky vyvážejí do třetích zemí (mimo EU) a jsou uplatňovány i na obilné škroby. Subvence na vývoz byla zavedena z důvodu značně rozdílných materiálových nákladů na výrobu škrobu v EU a ve světě. Výše vývozní náhrady je pohyblivá a je závislá na aktuální světové ceně kukuřice. Vývozní náhrada se vyplácí na jednu tunu skutečně exportovaného škrobu v nativní nebo zpracované formě. Za tímto účelem jsou stanoveny normované spotřeby škrobu, které jsou identické jako u výrobních náhrad.

V posledních době nebyla vývozní náhrada vzhledem k aktuální světové ceně kukuřice poskytována.

Jednotná platba na plochu (SAPS)

Jednotná platba na plochu (SAPS) je přímou platbou, která je v ČR aplikována od roku 2004. Evropská legislativa umožňuje setrvat v tomto režimu přímých plateb, v závislosti na rozhodnutí členského státu, až do konce roku 2013. Výrazným specifickým SAPS je oddělení platby od produkce (tzv. decoupling), platba se váže na skutečně obhospodařovanou zemědělskou půdu, která je způsobilá, tj. k 30.6.2004 se nacházela v dobrém zemědělském stavu. Tato podpora je tedy pěstiteli brambor plně využitelná.

SAPS je poskytován ze zdrojů EU na hektar způsobilé a oprávněné zemědělské půdy, vymezené dle zemědělských kultur (§ 3i zákona č. 252/1997 Sb., o zemědělství). Jsou to následující zemědělské kultury: orná půda, travní porost, vinice, chmelnice, ovocný sad, školka, zelinářská zahrada a jiná kultura (např. rychle rostoucí dřeviny). Poskytnutí finanční podpory v rámci SAPS je mimo jiné podmíněno řádným obhospodařováním zemědělské půdy a dodržováním podmínek dobrého zemědělského a environmentálního stavu (Good Agricultural and Environmental Conditions). Od roku 2009 je podmíněno také dodržováním některých zákonných požadavků na hospodaření, tzv. SMR (Statutory Management Requirements), které jsou společně s GAEC známy pod pojmem kontrola podmíněnosti, tzv. Cross-Compliance. Cross Compliance představuje vazbu mezi přijatou podporou v rámci společné zemědělské politiky a dodržováním určitých standardů v jednotlivých zemědělských podnicích. Důvodem pro jejich zavedení bylo postupné oddělení poskytovaných plateb od produkce, v souvislosti se kterým by mohlo dojít k opouštění zemědělské půdy a k prudkému poklesu produkce. EU tedy vymezila nová pravidla týkající se ochrany životního prostředí, pohody hospodářských zvířat, kvality a bezpečnosti potravin.

PŘÍLOHY

I. Stručný přehled nepreferenčních celních sazeb EU vůči třetím zemím

Brambory:

Brambory sadbové – 0701 10 00	celní sazba 4,5 %
Brambory k výrobě škrobu – 0701 90 10	celní sazba 5,8 %
Brambory rané – 0701 90 50 10 (od 1. 1. do 15. 5.)	celní sazba 9,6 %

Preferenční bezcelní kvóty:

Brambory rané – 0701 90 50 20 (od 16. 5. do 30. 6.)	celní sazba 13,4 %
Brambory ostatní – 0701 90 90 :	celní sazba 11,5 %

Výrobky z brambor a bramborový škrob:

Brambory (i vařené), mražené bez příměsí – 0710 10 00	celní sazba 14,4 %
Mouka, krupice a prášek z brambor – 1105 10 00	celní sazba 12,2 %
Vločky, granule a pelety z brambor – 1105 20 00	celní sazba 12,2 %
Bramborový škrob – 1108 13 00	celní sazba 166 EUR/ t
Skupina ostatní zeleniny připravené nebo konzervované jinak než v octě nebo kyselině octové, zmražené, jiné než výrobky skupiny 2006	
Brambory vařené, jinak neupravené – 2004 10 10	celní sazba 14,4 %
Brambory ve formě mouky, šrotu nebo vloček – 2004 10 91	celní sazba 7,6 % + zemědělský komponent
Brambory ostatní – 2004 10 99	celní sazba 17,6 %
Skupina ostatní zeleniny připravené nebo konzervované jinak než v octě nebo kyselině octové, zmražené, jiné než výrobky skupiny 2006	
Brambory konzervované ve formě mouky, šrotu nebo vloček – 2005 20 10	celní sazba 8,8 % + zemědělský komponent
Brambory tence krájené, smažené nebo pečené, též solené nebo ochucené, hermeticky uzavřené, vhodné pro okamžitou spotřebu – 2005 20 20	celní sazba 14,1 %
Ostatní konzervované brambory, nemražené – 2005 20 80	celní sazba 14,1 %

Výrobky ze škrobu nebo přípravky na bázi škrobu:

Dextriny – 3505 10 10	celní sazba 9 % + 17,7 EUR/ 100 kg
Esterifikované a etherifikované škroby – 3505 10 50	celní sazba 7,7 %
Ostatní modifikované škroby – 3505 5010 a 5020	celní sazba 9 % + 17,7 EUR/ 100kg

Přípravky k úpravě povrchu, k apretování na podkladě škrobnatých látek, obsahujících méně než 55 % takových látek – 3809 10 10 celní sazba 8,3 % + 8,9 EUR/ 100kg
(maximální celní sazba **MAX 12,8 %**)

Přípravky k úpravě povrchu, k apretování na podkladě škrobnatých látek, obsahujících nejméně 55 %, ale méně než 70 % takových látek – 3809 10 30 celní sazba 8,3 % + 12,4 EUR /100 kg
(maximální celní sazba **MAX 12,8 %**)

Přípravky k úpravě povrchu, k apretování na podkladě škrobnatých látek, obsahujících nejméně 70 %, ale méně než 83 % takových látek – 3809 10 50 celní sazba 8,3 % + 15,1 EUR/ 100kg
(maximální celní sazba **MAX 12,8 %**)

Přípravky k úpravě povrchu, k apretování na podkladě škrobnatých látek, obsahujících nejméně 83 % takových látek – 3809 10 90 celní sazba 8,3 % + 17,7 EURO/ 100kg
(maximální celní sazba **MAX 12,8 %**)

2. Preferenční neomezený přístup na trh EU pro brambory a výrobky z brambor

U brambor a výrobků z brambor poskytuje EU preferenční neomezený přístup na trh západoevropským zemím mimo EU, některým zemím Středomoří, zemím západního Balkánu, Moldavsku, Turecku, Chile, Mexiku, JAR a v rámci všeobecného systému preferencí i dalším rozvojovým zemím. Dále poskytuje preferenční přístup v rámci kvót, důležitý zejména pro dodávky raných brambor ze zemí Středomoří.